

MAGYAR LAPOK

HUNGARIA
Extern

T. Dunaposta

BUDAPEST
Postafiók 151.

* KERESZTÉNY * NAPI LAP

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelősszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFÁS ELEMÉR

Végjeleneteihez közeledik a flandriai nagy csata

Apró körzetekre osztva tisztítják meg a harcteret a német csapatok. — Allamfőik bámulatát és elismerését vívták ki a visszavonuló angol és francia hadseregek

Párizsból jelentik: Az északi francia csapatok szüntelen harcok közben elszántan folytatják a főparancsnokság által elhatározott mozdulatok végrehajtását. A Somme-vonal legnagyobb részén kedvezően folytak le a harcok. Az Yser-Aisne mentén és egyéb arcvonalon a helyzet nem változott.

Londonból jelentik: Az angol légi haderő szerdán csökkentette a francia hadsereg szárnyára nehezedett nyomást. A vadászpilóták 77 ellenséges gépet megsemmisítettek. A francia-belga tengerpart felett tíz angol repülőgép eltűnt. A múlt héten kisebb angol haderőt küldtek ki, hogy védje Calais-t és tartsa fenn az érintkezést az angol expedíciós hadsereggel. Miután ez a haderő az ellenség rettentés súlyával megbirkózni nem tudott, kizárólag Calais védelmére szorítkozott. Azzal, hogy nagyszámú német csapatot lekötött, nagy segítségére volt az angol expedíciós hadseregnek a Düinkirchen felé való visszavonulásban. Küldetése befejezése után ez a csapatfészt is igyekezett Angliába visszatérni.

VI. György király és Lebrun elnök üdvözlötte visszavonuló hadseregeikhez.

Londonból jelentik: A hadügyminisztérium közli: György király az alábbi üzenetet intézte az angol expedíciós hadsereg főparancsnokához:

— Honfitársaitok büszkeséggel és csodálattal figyelték az angol expedíciós hadsereg bátor ellenállását az utóbbi két hét állandó harcaiban. Ezek a csapatok a legnehezebb körülmények között olyan bátorságot tanúsítottak, amire nem volt példa az angol hadsereg történetében. A haza vezetői mellettetek állanak.

Az expedíciós hadsereg főparancsnoka az alábbi távirattal válaszolt:

— A főparancsnok a tisztek és a legénység nevében köszönetet mond Felsőgednek üzenetéért. Felsőged meg lehet győződve arról, hogy a hadsereg minden lehetőleg megteszi, hogy a büszkeségét megőrizze ezekben a válságos pillanatokban csak fokozza bátorságát Felsőged üzenete.

Párizsból jelentik: Lebrun köztársasági elnök Blanchard tábornokhoz, az északi hadsereg parancsnokához üdvözlét intézett, megdicsérte a csapatokat, amelyek még mindig védik a brit expedíciós hadsereg visszavonulását. Az elnök a haza elismerő üdvözlét intézte Blanchardhoz és közölte, hogy minden francia egyetemben az óhajban, hogy kifejezze élénk csodálatát a francia katonák férfias bátorságáért és

hatalatlan erélyéért, azért az újabb dicsőségért, mely a francia zászlót övezi.

A német kormány tiltakozó jegyzéke a francia kormányhoz.

Berlinből jelentik: Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter a svéd kormány közvetítésével üzenetet juttatott el a francia kormányhoz. Ebben közli, hogy a birodalmi kormány nem nézheti télenül, hogy a fogságba jutott német repülővel és ejtőernyősökkel Franciaországban milyen kegyetlenül bántanak. Ezért a kormány bejelenti, hogy a francia légi-erő német kézre jutott tagjaival a jövőben pontosan francia mintára bántanak el, ha a jövőben tudomásukra jut, hogy a repülőfogyokkal rosszul bántanak, vagy bajba került ejtőernyősökre rálőnek, vagy őket meggyilkolják.

A német csapatok harci taktikája Flandriában. — Hajók temetőjévé vált a La Manche-csatorna.

Berlinből jelentik: A német távirati iroda a belga-francia helyzetről azt a jelentést közli, hogy a német hadvezetőség a flandriai bekerítés után a területeket kis szakaszokra osztotta fel és ilyen apró szakaszok gyors elfoglalásával vonja szorosabbra a gyűrűt a szövetséges csapatok körül. Egyelőre nem lehet látni, hogy ezen az arcvonalon mikor dördül el az utolsó fejsze, de bizonyos, hogy ez a pillanat már nem késztetik soká. A német tengeralattjárók a holland és belga partvidékek elfoglalásával új támadási lehetőségekhez jutottak és a harc Anglia ellen egyre határozottabb formákat ölt. A német lapok a Grauert és von Richthofen nevű birodalmi repülőközlőmenyeknek az angol szállító hajóraj ellen intézett sorozatos támadásaival foglalkoznak. A Deutsche Allgemeine Zeitung azt írja, hogy ez a támadás pusztulást és halált hozott, a francia partok közelében a La Manche-csatornán közlekedő angol szállító gőzösökre és ez a tengersizakasz igazi hajótemetővé vált. A *Nachtausgabe* kiemeli, hogy az angolok minden odairányuló törekvése, hogy expedíciós hadseregük zömét megmenthessék, — hiábavaló. Maga az angol kormány is elismeri már, hogy nem lehet szó legfennebb a csapatok megmentéséről, de az óriási tömegű hadianyag elszállítására lehetetlenség.

litó gőzösökre és ez a tengersizakasz igazi hajótemetővé vált. A *Nachtausgabe* kiemeli, hogy az angolok minden odairányuló törekvése, hogy expedíciós hadseregük zömét megmenthessék, — hiábavaló. Maga az angol kormány is elismeri már, hogy nem lehet szó legfennebb a csapatok megmentéséről, de az óriási tömegű hadianyag elszállítására lehetetlenség.

Megtorpedóztak egy argentin hajót.

Londonból jelentik: A Reuter jelentése szerint az Uruguay nevű 13 ezer tonnás argentin gőzöst mely búzárt szállított Nagybritanniába, egy tengeralattjáró elsüllyesztette.

Saját testükkel fedezik a franciák az angol csapatok visszavonulását.

Stockholmból jelentik: Ide érkezett párizsi jelentések szerint Brillouxi tábornok vezérlete alatt álló francia csapatok egy része a legnagyobb nehézség árán keresztülvágta magát a német vonalon a tengerig. Az angol haderő egy része nem tudott a tervben megállapított állásokba visszavonulni, másik részének azonban sikerült visszavonulni. A megerősített Dunkerque védőművét defenzívra céljaira kiépítették. A várost francia tengerészcsapatok tartják megszállva.

A Havas-iroda jelentése szerint a francia hadsereg bámulatos önfeláldozással próbálja fedezni az angol csapatok visszavonulását. A Blanchard tábornok parancsnoksága alatt álló francia csapatok tulajdonképpen élő testből folyosót próbálnak kiképezni, amelynél az angol bajtársaik a tengerhez érhetnek. Hasonló hadműveletet még nem kíséreltek meg a világon és ha ez Blanchard tábornoknak sikerül, ez a jelenlegi háborúnak egyik jelentős tényezője lesz, mert azok a csapatok, melyeket sikerül visszahívni Angliába, az angol föld védelmében felvehetik majd a harcot a szigetország ellen támadó német hadsereggel.

Nincs szó német-francia különbékéről. Németország le akar számolni Franciaországgal is.

Rómából jelentik: A Tribuna jelentése szerint Berlinben kijelentették, teljesen alaptalan az a hír, hogy Németország különbékét ajánlott volna fel Franciaországnak. Illetékes körökben hangoztatják, hogy Németország most már nem tesz különbséget Anglia és Franciaország között.

A Lavoro Fascista berlini jelentése szerint minden jel arra mutat, hogy az Anglia elleni támadás előkészületei még néhány hetet igénybe fognak venni. Ezt az időt a németek második franciaországi támadásra használnak fel, mely az elsőhöz hasonló hevességgel lesz. Németországban elismerik a francia katonák hősiességét, de kijelentik, hogy a franciák kegyetlenül bántanak a német foglyokkal. A német sajtó franciaellenes hadjárata azt mutatja, hogy a Franciaországgal való végleges leszámolás órája elérkezett.

Cripps moszkvai fogadtatását lehetővé akarja tenni az angol kormány

Athidáló megoldás angol részről

Londonból jelentik: Hivatalos helyen magyarázatot fűznek Cripps ismeretes moszkvai küldetéséhez. Angol kormánykörök remélik, hogy Sir Stafford Cripps moszkvai kiküldetésének ügye körül a helyzet hamarosan tisztázódni fog. Az angol kormány, a hagyományok értelmében, szerdán Moszkva jóváhagyását kérte Crippsnek moszkvai rendkívüli nagykövetté való kinevezése ügyében. Tekintettel arra, hogy a szovjet kormány a moszkvai

angol nagykövetet értesítette, hogy az Angliával való kereskedelmi tárgyalások újrafelvételét, akár Sir William Seeds moszkvai angol nagykövet, akár más őt helyettesítő személy közvetítésével szívesen látja, továbbá tekintettel arra, hogy Crippsnek barátságos összeköttetései vannak magas moszkvai körökkel, remélhető, hogy a kinevezések körül támadt nehézségek megoldást nyernek.

Sir Stafford Crippsnek Londonból való

elutazása, mielőtt diplomáciai minősége tökéletes tisztázást nyert volna, csak konvencionális kérdés. Sir Cripps egyébként már megérkezett Athénbe, ahol kétségtelenül megvárja az angol kormány pontosabb utasításait, mielőtt útját Moszkva felé folytatná.

Légítámadásokat várnak az angol szárazföldön. — A gyermekeket az ország belsejébe szállítják.

Londonból jelentik: Malcolm MacDonald angol egészségügyi miniszter egy beszédben hangzott, hogy a kormány valószínűnek tartja a légi támadás kiterjesztését Angliára. Ezért a lehető legpontosabban kidolgozta azokat a terveket, melyek a gyermekek eltávolításáról intézkednek a veszélyeztetett területen. Az angol egészségügyi miniszter szerint a kormány nem tartja kizártnak, hogy a gyermekek eltávolítására már a jövő héten sor kerül.

Angliában nem szabad a háború ellen írni.

Londonból jelentik: Az angol fővárosban rendelet jelent meg, melynek értelmében azokat a lapokat, amelyek háborúellenes cikkeket közölnek, betiltják, a nyomdákat pedig, amelyek az ilyen lapokat előállítják, elkobozzák, kiadóikat felelősségre vonják.

Körülbelül tízezer külföldit internáltak az angol hatóságok.

Londonból jelentik: Az alsóházban kijelentették, hogy az Angliában tartózkodó 31 ezer férfi és 42 ezer nő idegen közül 5600 férfit és 3200 nőt internálnak.

Az egyiptomi állampolgárok elhagyják Olaszországot.

Kairóból jelentik: Az egyiptomi kormány felhívta az Olaszországban tartózkodó egyiptomiakat, hogy térjenek vissza hazájukba.

Egy amerikai újságíró megfenyegette Mussolinét.

Newyorkból jelentik: Dorothy Thomson, amerikai újságíró, aki Sinclair Lewis Nobel-díjas író felesége, a Newyork Herald Tribune-ben nyílt levelet intéz Mussolinéhez, melyben valószínűleg megfenyegeti Olaszországot Amerika beavatkozásával.

— Tisztelettel kérem önt, Duce. — szól a többi között a nyílt levél. — hogy mielőtt elhatározná magát a beavatkozás végzetes lépésére, gondoljon hosszan és sokáig az Egyesült Államokra és az amerikai közvéleményre. Mi, amerikaiak idealista nemzet vagyunk, amelyet az emberiség eszméi fűtenek. Aki azt hiszi,

hogy tétlenül nézhetnénk egész Európa pusztulását, alaposan téved.

Az Associated Press ezzel szemben azt javasolja, hogy az olasz beavatkozás csak napok kérdése.

Spanyolország érdekelt fél a háborúban. Két korosztályt hívtak be a spanyol hadseregben.

Madridból jelentik: A spanyol hadügyminiszter behívta az 1915 és 16 évfolyamokat mindazokból a tartományokból, amelyek a spanyol polgárháború alatt Franco ellenfeleinek uralma alatt álltak és nem teljesítettek katonai szolgálatot Franco hadseregében.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda spanyol lapszemlét közöl és ezeket mondja:

— A spanyol sajtó ismét szembefordult azzal

Elfogták Brilloux francia tábornokot vezérkarával együtt

Rómából jelenti az olasz rádió: Kassalói keletre az előnyomuló német csapatok foglyul ejtették Brilloux tábornokot, az Észak-Franciaországban harcoló I. francia hadsereg főparancsnokát. Brilloux tábornok egész vezérkarával együtt fogdába esett. Blanchard tábornok mellett ő volt az

a felfogással, mely szerint Spanyolország semlegesége azt jelenti, hogy semmi köze a háborúhoz. Az Alcazar című spanyol lap hangoztatja, hogy új korszak virradt fel Európában. Spanyolország pedig Európa alkotó része, tehát, mint ilyen a legnagyobb mértékben érdekelve van az eseményekben.

Tizenegymilliárd dollár fegyverkezési célokra.

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök egy sajtóértekezleten kijelentette, hogy a hadiüzemek hat hónapon belül elérik termelésük csúcspontját. Bejelentette, hogy a kongresszustól egymilliárd nemzetvédelmi póthitel megszavazását kérte, hogy kitölthesse a fegyverkezési programban kezdet óta mutatkozó hiányokat. 14 milliárd 300 millió dollárra emeli fel az USA fel-fegyverkezésére szánt összkidadásokat.

északi front legkiemelkedőbb katonai egyénisége. Elfogatásánál fontos katonai okmányokat találtak nála, amelyek az egész észak-franciaországi és Sedan körül harcoló francia erők helyzetéről és szervezéséről adnak pontos felvilágosításokat.

Magyarország miniszterelnökének elismerő nyilatkozata a német győzelmekről

„Nagy aggodalmat látok eloszlóban a háború megrövidülése által” — mondotta Teleki Pál

Budapestről jelentik: Teleki Pál miniszterelnök a Ház péntek délelőtti ülése előtt a folyosón nyilatkozott az újságíróknak és elmondta, hogy néhány napig gyengélkedett, de most újra megkezdte hivatali munkáját.

— Szénánk rendben van. — mondotta. — A nemzetnek meg lehet az öntudata, hogy húsz év alatt a semmiből sokat épített újra. Sikertől részünk van abban, hogy német és olasz barátainkat erőnkhez mértén segítették a dunai és lalkáni béke eddigi megőrzésében és fenntartásában önfegyelmünk és nyugalmunk által. Az természetes, hogy amikor ilyen óriási háború rázza meg Európát, aggodva figyelünk és elővigyázatossági rendszabályokat léptettünk életbe. A kormány és a hadsereg gondoskodik arról, hogy az aratás és egyéb mezőgazdasági munka rendben és idejében történjen. Ami hazánk és népünk jövőjét illeti, nagy aggodalmat látok eloszlóban. Az egész

világ a múlt hónapig a háború igen hosszú időtartamára számított az előző világháború tapasztalatai szerint. A németek — talán sok barátot és ellenséget is meglepő — biztos és nagy győzelmei, hallatlan erőfeszítései tették azt, hogy a háború nem lesz hosszú, sőt a várakozáson felül rövid időtartamu lesz. Minden kis nemzetnek vagy országnak nehéz lett volna egy hosszú, évekig tartó háborút akár mint nemrésztvevőnek, vagy semlegesnek is gazdaságilag kibírni. Ez különösen áll ránk, akik éppen csak hogy újra felépíthetjük az országot a húsz év előtti nyomorúságból és minden erőfeszítésünket beleadtuk hadseregünk felépítésébe. Az a meggyőződésünk, hogy Európa államai nem kívánják, hogy a háborus készülséget hosszú esztendőig fenntartsák. Reméljük, hogy ránk is mihamarább reánkvirrad a polgári munka áldásos időszaka, melyben gyors ütemű, erőteljes gazdasági munkát kell végeznünk és amelyben végezhettünk is.

Cseresznyefák és szívek virágbabaculása

Irta Várady Irén

Alig hajnalodik még, de a hold elfénytelenedve, mint valami különös égi homály tűnik el az ég kékjén. A kicsi város álomban ringó csendjét a korai idő dacára is, tavaszi öröm tölti be, teszi hangossá. Mint az árnyak, úgy suhannak el a fiúk, lányok, asszonyok, férfiak, derengő fény között: aztán csoportokba verődnek, hogy az év legszebb kirándulására induljanak: Sükö közsébe, ezernél több hatalmas cseresznyefa virágbabaculását megcsodálni. Mire a faluba érnek, már felkel a nap és tüzzrózsája fényt hint a virágos fákra. A falu parányi, fehér-remesztelt házai szinte egybeolvadnak a fehér virágokkal. Tündérvilág ez, ha nem látna az ember, el sem hinné, hogy valóságban is lehet olyan szépség, mint ez a virágban álló falu. Vasárnap van, ünnepe a falu népe, s várják a városból érkező vendégeket. Büszkén feszít mindegyik gazda galambbúgos kapuja előtt. Fehér harisnyájuk messzire világít a fényesre tisztított fekete csizma és ünneplő fekete kabát közül. — úgy érzi mindegyik, mintha külön az övé volna ez a cseresznyevirágos falu. A pirosposztag, meztelbűs gyerekek felverik az ut porát, amint nagy vidáman a vendégek elé futnak, míg az udvarokon dolgoznak s meg-meglebbenő piros szoknyaik látszik csak a rácsos kapuk mögött.

Minden kiránduló a falu szépségébe feledkezik. A cseresznyevirágko finom, kesernyős illata valóságos elkábítja a városi embereket. Langyos szellő lengti a virágos ágyakat, s fehér

szirmokat szór a szőke és barna selymes hajukra. Ezzel diszítja fel a kirándulókat a májusi tavasz. Az ut porára csak a csipkés virágok árnyai között hull egy kis gyenge fény, mert a hatalmas fák koronái egybeolvadva, mint murtusból font óriás hegyek, úgy pompáznak a fejük felett.

Miniden tulipános kapu gazdájával beszédbe elegyednek. Büszkén beszél mindenik a maga ültetett cseresznyefáiról és elmondja külön minden egyes fának a történetét. Hogy hány éves és milyen fajta és hogy terem-e minden évben ropogós fekete vagy piros cseresznye rajta? S az egész falu nevében a bíró uram mind meghívja őket cseresznye szüretre.

Majdnem mindegyik kiránduló elfogult lélekkel emlékezik régi hangulatos tavaszokra, cseresznyeszüretre. Így történhetett, hogy észre se vették, hogy még a falu végén elmaradt a társaságból Boriska és Ferenc. A kislány olyan elbűvölten állott meg a virágos fák alatt, mint ha varázsütés érte volna. Kicsi kezébe szorította a mellette haladó Ferenc férfiasan izmos kezét s eddig ismeretlen érzés fakadt életre benne. Biborpiert lobbantva hamvas arcoeskájára. A férfi ajkáról csak egy örömteli halk szó rebbent el:

— Végre!

Es aztán egymás szemébe feledkezve álltak a virágos fák alatt. Simogató, kéz simult a Boriska hársnyos kezére s mint a tűz, úgy égette.

— Édes kis Boriskám! — suttogta a férfi. S érezték, hogy a szerelem úgy borítja el szíveiket, mint a sok virág a fákat.

— Régen vártam erre a percre. — mondta halkan a férfi, mintha attól félt volna, hogy hangosabb szóra lehullanak a virágok s elszáll a mámoros illat. Szinte eltikkadtam az utánad való vágytól s mindig arra vártam, hogy a te

szíved is kinyíljon. A kezed forró szorítása felbátorít arra, hogy régi, titkos érzéseim elmondjam neked...

A lány karcsu alakja végigremegett a benne szétáradó érzéshullámtól, amint a férfi szemébe tekintett, s alig hallhatóan, szinte önmagától kérdezte:

— Mit tettem, Istenem, mit tettem, mi történt velem? Mintha megbabonázott volna valaki. Azt sem tudom, mit csinálók. En fogtam volna meg a maga kezét? Ugye, hogy nem? Ugye, maga nyúlt az én kezem után, hiszen most is szinte fáj, — úgy szorítja...

Alig rebbennek el a leányka szavai, Ferenc boldogságtól csengő nevetéssel öleli át Boriska hajlékony derekát s szinte dalol a hangja, míg beszél:

— Örökre fogom a kezed, Boriskám. Enyém az már az egész életre.

A kislány hiába próbált kibontakozni az ölelő karokból, a férfi nem engedte.

— Ne szegyeled, hogy szerelemben egyesült a lelkünk, hiszen a jó Isten akarata szerint történt. Egy év múlva, amikor ismét ilyen virágpompában állnak a cseresznyefák, megtartjuk az esküvőnket is!

Boriska feje a férfi vállára hanyatlott. Sokáig ültek így, szinte mozdulatlanul a virágzó fák alatt s mintha a madarak és méhek is csak nekik muzsikáltak volna...

Hogy mult el ez a nap, maguk se tudták. Este, amikor haza indult a kiránduló társaság, ha valakinek eszébe jutott volna megszámlálni, hogy mind együtt vannak-e, bizonyára mindenkét ott talál. De ki tudja megszámlálni a lelkeket? Ki tudná megmondani a cseresznyevirágzás káprázatába kábultak közül, hogy két lélek lelt egygyé ezen a gyönyörű, tavaszbotló napon?

Részletes utasítások a petroleum-vidék fokozott ellenőrzésére

Bucurestiből jelentik: A belügyminiszter részletes utasításokat adott ki a petroleumvidék fokozott ellenőrzésére vonatkozó rendelet alkalmazása tárgyában.

Eszerint: május 29-ével kezdődőleg megsemmisítik az összes fegyvertartási engedélyeket, amelyeket a petroleumvidéken lakó személyek részére adtak ki. Az engedélyeket és a fegyvereket falvakban a csendőrségnek, városokban a rendőrségnek kell beszovalgáltatni. A csendőrség, illetve a rendőrség pontos nyilvántartást vezet a beszovalgáltott engedélyekről és fegyverekről s az átadásról igazolványt állít ki. E rendelkezés alól csak az állami szolgálatot teljesítő öreök és a kereskedelmi és ipari magánvállalatok örei képeznek kivételt. A vállalatok azonban csak román népi eredetű öreket tarthatnak s ezek számára a csendőrség, illetve a rendőrség véleményezésére a katonai parancsnokság adja ki az engedélyeket. Ugyancsak át kell adni a robbanó anyagokat is, amelyekkel személyek vagy ipari és kereskedelmi vállalatok a petroleumvidéken rendelkeznek. Május 30-ika után a rendőrség és a csendőrség, valamint a katonaság alapos házkutatást végezhet azokon a helyeken, ahol gyanítható, hogy fegyvert, löszert, vagy robbanó anyagokat rejtgetnek.

Május 29-vel kezdődőleg felfüggesztetnek a belügyminisztérium által külföldiek részére a petroleumvidéken való közlekedésre szóló engedélyek. Ez időponttól idegen állampolgárok nem lakhatnak és semmiféle közlekedési eszközzel nem haladhatnak át a petroleumvidéken, a belügyminisztérium által kiadandó külön engedély nélkül. A csendőrség járőrei a CFR ellenőrző közegeivel együtt ellenőrzik a vonatokat és megállapítják minden egyes utas személyazonosságát. Azokat, akik nem tudják személyazonosságukat igazolni, valamint a külön engedély nélkül utazó külföldi állampolgárokat is leszállítják a vonatról, még mielőtt a petroleumvidékre érnének. A csendőrség az országhatáron is feltartóztatja a járműveket. Azokat a személyeket, akik nem tudják magukat kellőképpen igazolni, leszállítják és visszaküldik kiindulási helyükre. Mindenkinek külön-külön kell személyazonosságát igazolnia. Egy utas igazolása nem igazolja a többit. A román állampolgároknak a népesebbi hivatal által kiállított igazolványt, vagy más hasonló okmányt kell felmutatniuk, amivel személyazonosságukat igazolni tudják. Abban az esetben, ha egy autobuszban olyan utasokat találunk, akiknek okmányai rendben vannak, olyan utasokkal, akiknek okmányai nincsenek rendben, valamennyiüket ugyanaz a sors éri, mert az autobuszt visszaküldik kiindulási helyére.

Azoknak az idegen állampolgároknak, akik jelenleg petroleumvidéken laknak, június hó 3-ig jelentkezniük kell. Azokat az idegeneket, akiket ez időpont után kellő igazolvány nélkül találunk a petroleumvidéken, letartóztatják.

Be kell jelenteni a belföldi gyapjúkészleteket

Gyapjúelosztó Hivatal osztja fel a mennyiséget a gyárak között. Megállapítják a gyapju átvételi árát

Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap május 27-iki száma közli a nemzetgazdasági miniszternek ama rendeletét, amelyben elrendelték a gyapjúkészletek összeírását és intézkedések történtek a belföldi termelésű gyapju forgalmának korlátozására. A rendelet a következő főbb intézkedéseket tartalmazza:

A törvény hatálya alá tartozik minden belföldön termelt gyapjú, kivéve a timárgyapjút (amit a bőreszerzés közben nyernek). Ez utóbbi továbbra is szabadon értékesíthető. Ugyancsak szabadforgalomban maradnak a turcana-gyapjúból az ötven kilogramnál kisebb készletek, amelyeket a parasztok egymásnak szabadon adhatnak el, saját szükségletük kielégítésére.

Azok a gyapjúkészletek, amelyek jelenleg szállítás alatt vannak tíz napon belül, a parasztok gyapjúkészletei pedig husz napon belül bejelentendők az illetékes primáriákhöz. A primáriák a bejelentett készleteket öt napon belül a nemzetgazdasági miniszternek kötelesek bejelenteni.

A gyapjút feldolgozó iparvállalatok a

szükséges gyapjumenyiségeket a nemzetgazdasági minisztériumtól igénylik

egyszerű nyilatkozat formájában. Ugy a bejelentések, mint a gyapjui igénylések mentesek minden illeték alól.

A gyapjúárakat minden évben április 1-én állapítják meg az illető pénzügyi évre

A gyapjutermelést egy ecétra felállítandó szervezet fogja összegyűjteni és a nemzetgazdasági minisztériumban működő bizottság szétosztani az egyes vállalatok között. Ugyanitt állapítják meg azokat az árakat is, amelyek szerint a posztógyárak a gyapjút kaphatják.

Az ötven kilogramnál nagyobb gyapjumenyiségek szállításához az illetékes adóhivatal engedélyre van szükség, amelyet a gyapjubevásárlószervezet véleményezése alapján fognak kiadni.

A fenti rendelet május 27-én lépett életbe, az ezt megelőző gyapjuforgalmat érintő — összes rendelkezéseket e rendelet hatályon kívül helyezte.

Jegyezzünk bónókat a hadsereg felszerelése érdekében

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponként d. e. 9 és fél 2 között és d. u. 4—7 óra között a Banca Națională, az összes nagyobb bankoknál, a Postatakarék-pénztárnál s a pénzügyigazgatóságon lehet kötvényeket jegyezni, ahol rendelkezésre állanak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államkölcsön, amely 4 és fél százalékos kamattörlesztést hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden ezer leies kötvény után 200 lei), három, vagy öt év után pedig a lejegyzett összeg teljes egészében.

A hat hónap múlva fizetésre kerülő ötödrrészt s a lejáró szelvényvel bármilyen állami tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Akinek a lejárat előtt szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték 70 százalékát. A kötvény ettől függetlenül tovább kamatozik.

A HABZÓ FOGPÉP

Megérkezett állomáshelyére a berlini új román követ

Berlinből jelentik: Romolo, a berlini új román követ megérkezett a német birodalmi fővárosba. A repülőtéren Halem német protokoll-főnök helyettes fogadta

Lemondott a japán főpecsétőr

Tokióból jelentik: Kurahai Yuasza főpecsétőr, aki mint a trónörökös tanácsadója igen nagy felelősséget visel a jelenleg átalakuló világpolitikai helyzet tekintetében Japán sorsáért, nem hivatalosan egészségi okokra hivatkozva, lemondási szándékának adott kifejezést.

Féltonna arany gyűlt össze a finn hadsereg felszerelésére

Helsinkiből jelentik: Finnországban most fejezték be a még a háború kitörésekor a finn hadsereg felszerelése részére megkezdett aranygyűjtést. A gyűjtés eredményeképpen féltonna arany gyűlt össze. Összesen mintegy nyolcvanezer aranygyűrűt ajánlottak fel, többek között a hadseregfelszerelési alap részére.

Zavartalan a postai forgalom Belgiummal, Hollandiával és Norvégiával

Budapestről jelentik: A Belgiummal, Hollandiával és Norvégiával való postaösszeköttetés tekintetében a Pesti Tőzsde jólinformált helyen a következő közléseket kapta:

— Belgiummal, Hollandiával és Norvégiával a levél- és postacsomagszállítási forgalom helyreállott, a posta tehát felelősség mellett felvesz ez országok felé is levelekre és csomagokra vonatkozó postai küldeményeket. A telefon- és távíróösszeköttetés, valamint a pénzátutalás ez országok felé további intézkedésig szünetel.

— Különböző érdeklődések történtek az irányban, hogy mi a sorsa azoknak a postaküldeményeknek, melyek részben közvetlenül a hadműveletek megindítása előtt, részben a hadműveletek megindítása után irányultak Belgium és Hollandia felé. E tekintetben a posta felfogása az, hogy noha az elveszett küldeményekért — vis major esete forogván fenn — semmiféle anyagi felelősséget nem vállal, minden rendelkezésére álló eszközzel szorgalmazza e küldemények hollétének felkutatását és azokat vagy eljuttatja a rendeltetési helyre, vagy visszajuttatja a feladónak.

Békés séta a brabanti hatyu városában

Brüsszel másodsor került német megszállás alá

Brüsszel, május hó. Brüsszel elesett. Egy negyedszázadon belül másodsor vonultak be a belgák fővárosába a német csapatok. Különös sors és különös várostörténelem. Néhány estendővel ezelőtt kíváncsian kutattam a belga főváros karakterét.

Honnan ered a „Bruxelles” elnevezés? Erre egész sereg magyarázat szolgál. Egy történész szerint eredetileg Brucieres volt a neve és szálláshelye volt a harcoló őslakó népnek, melyet Tacitus ír le. Maguk a belgák őseik inkarnációját szívesebben látják Cambrai püspökében, Géryben, aki 558-ban érkezett Franciaországból és akinek kápolnát emeltek a hívek. A kápolna körül a mocsar-

Lipót, belga király

rak mentén felépült néhány ház, néhány kunyhó is, aztán falat vontak a házak védelmére.

Igy született a város.

Lassanként iparosok telepedtek le. Házaikat szorosan egymás mellé építették. A vidék nem volt biztonságos; a várfalat megerősítették, hogy jobban védekezhesse az irigy szomszédok rátörése ellen, akik a környéken kalandoztak. A falak erősek voltak és azokon belül nyugodtan lehetett dolgozni. II. Lambert alatt már hét kaput kellett vágni a falakon és egy második, bővebb bástyakört építettek. A lakosság szaporodott. Nyüzsgött, mint valami hangyaboly.

A hatyu-utca.

Brabant történelme rajtuk keresztül rajzolódik ki. Városuk bőségét, gazdagságát ők építik. Erre büszkék. Esküvel kötik össze érdekeiket és cimerez céhekbe tömörülnek. A céhek nemzetségeket nevelnek, felépítik az Etolie-házat a Nagytéren. Ez a középkor és egyben a modern kor kezdete. Története a munka története.

Brüsszelt megismerni és megszeretni csak gyalog lehet, belső, városi turisztikával, mert kevés benne a patinás emiék, amit autócarról lehet mutogatni azon a címen, hogy „Brüsszel két óra alatt”. Akik így akarják megnézni a várost, azoknak elég a klissé: a Grande Place, a Sainte-Gudule székesegyház, az Igazságügyi palota, a Manneken-Pis, a nagy körutak és a Kinai Torony. Ez minden. És elmenni a névtelen házak mellett, amelyekben ott lakik egy nép történelme.

A híres bulvárok.

A brüsszeli bulvároknak semmi közössége nincs a párizsi körutakkal. Párizs artériáiban könnyű vér pezseg, olyan, mint a burgondi habzó bor. A brüsszeli vér nehéz, mint a sör.

A Hattyú-utca egyik kanyarulatában áll a világháborús angol-belga együttműködés közbefaragott emlékműve. Egy jass (a belga gyalogos népies neve) és egy Tommy állnak őrt a sír fölött. Az angol szobrász, aki az emlékművet faragta, részt vett a leleplezésen. Akkor megmutatta belga barátainak cigarettatárcáját, amelybe ezek a váratlan szavak voltak bevésve: „Éhes vagyok”. És elmondta, hogy három napig hevert egy gránátvágtató gödörben. Amikor megmentették, ezek voltak az első szavai.

A világvárosok muzeumáról azt szokták mondani, hogy műkincsek temetői. Brüsszelben kár lenne általánosítani. A brüsszeli Konzervatórium múzeuma zenetörténeti szempontból ritka élmény, az ember végigkísérheti a hangszerek fejlődését a

clavecintől a fujtatós orgonáig, a viola gambától a csellóig, a pázstorsiptól a szakszofonig. A rég elhalt harmóniák hangszereinek ellentétét a Porte de Hal muzeumában találjuk meg, a világ egyik,

LÉGITÁMADÁS a bombavetőről nézve

A „Völkischer Beobachter” haditudósítójának megrendítő cikke

Valahol a nyugati harctéren...
Május hó.

A légitámadás még hátralevő néhány perc alatt a csapatvezető megbeszéli a legénységgel a célpontokat, ami ezúttal egy vasúti csomópont, Párizs közelében, ahol a felderítő repülő csapatok állapították meg. Ezt a pályaudvart most bombázni kell. A harcirepülőgépek fedélzeti legénysége az utolsó igazításokat végzi a gépeken. Es ebben a pillanatban a kerékpárosok száguld végig a repülőtéren: új parancs érkezett. Az előttünk álló repülésnek a Csatorna francia partvidéke a célja és az ottani kikötők, ahol most hajóznak be a menekülő angol katonák.

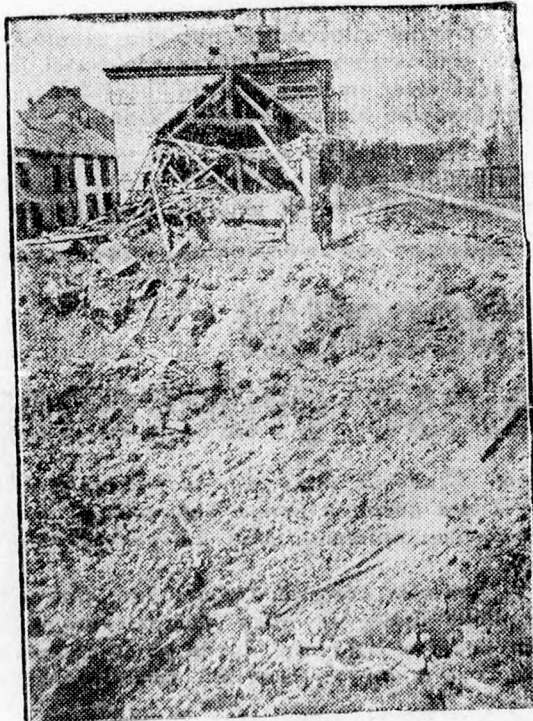
Csapatparancsnokunk fűtött egyet. És aztán érdekes feladat. Kurta parancsokat osztogat a futólépésben leérkező legénységnek, akik között nagy az öröm. Valamennyi gépénél terem s az egyik katona a repülő indulóját kezdi énekelni. Aztán feldörren a légitámadás hatalmas éneke a nyáreleji dél hőségében. A repülő elindulnak, kialakulnak a levegőben a megparancsolt formációba és nyugati irányt vesznek. Még Saint Quintinnél egy laza felhőcsoporton át látni a földet, de aztán lassanként becsukódik a felhőtakaró. Még éppen hogy felismernek a német bombavető egy sok helyen égő várost; rájönnek, hogy az Amiens.

A csatorna!

Most már nincs az előreszárguló bombavető körül semmi más, mint a kék ég fölöttük és a fehér felhőtakaró alattuk. Hamarosan elérik a tengert. „A csatorna!” bömböli az egyik katona a gép vezetőnek. Ez mosolyog és azt feleli: „Annak is kell lennie!”

Es tényleg az is! Az egyes csoportok bekaparodnak és nagyszerű pontossággal törnek át a felhőtakarót, a támadási célul megjelölt francia csatornakikötő felé. Villámgyorsan ismerik fel lent a helyzetet.

Egy óriási szállító hajó fekszik a kikötőben

Belga vasúti állomás — repülőbombatámadás után

leghíresebb fegyvergyűjteményében, amely szomorú illusztrációja annak, hogy tökéletesítette harci fegyverzetét az emberiség. A vitrinbe zárt arzenál sorozata a slix-baltánál és a merovingi kardnál kezdődik és akkor lesz igazi múzeum belőle, ha majd az utolsó háború öldöklő szerszáma is odakerül. A múzeum földszintjén a tüzérség évkönyve nemcsak a tüzérség fegyvereinek fejlődését számol be, hanem arról is, hogy Belgium földje örök idők óta csatatér volt, az első feltöréstől, az első catapultától kezdve a hernyótalpas ágyuk koráig.

Brüsszelben a modern élet forrott az újító és alkotó szellem tüzein.

K. B.

és tankhajók szivattyúzzák. Egy másik szállítóhajó épp a zsilipnél halad el. Ezek anémet bombák célpontjai. Azonkívül több apró hajó ösmernek fel ugyanabban a pillanatban, valószínűleg teherhajók, amik ki- vagy berakódnak.

Eg a kikötő

A bombavető egy láncba a másik után megy át támadásba. A hatás félelmetes. A zsilip mellett nagy szállítóhajó két bombától találat felágaskodik. Mintegy 200 méter magas lángnyelv mutatja a bombatálat hatását. Aztán a hajó orra fölmered és a nagy hajó szétzúzva hever a zsilipnél.

Eppen úgy jár a másik nagy szállító is. Lobogó lángokban áll, eltaláltan, megsemmisülve. A tankhajó, amelyik mellette állt, felrobban. A kis tehergőzcsők közül többet bomba ér, oldalra fekszenek vagy elsüllyednek. A kikötő betű szerint minden sarkában ég. Óriási füstgomolyag mutatja, hogy ott tüzelőanyag volt. Volt...

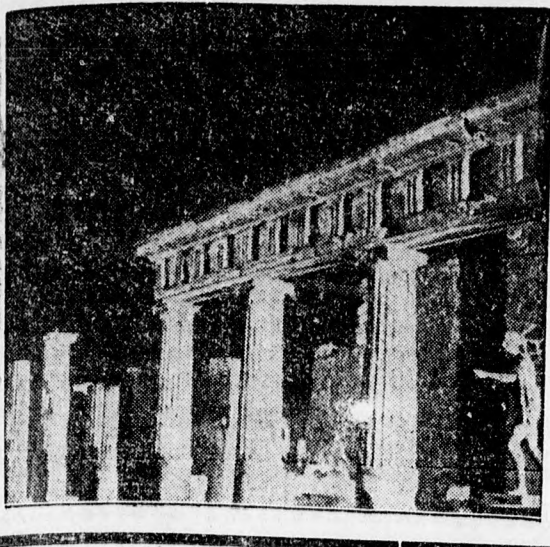
Csak néhány percig tartott a német támadás a francia kikötő fölött, de egész munkát végzett. Most újra a felhőtakaróba burkolóznak a gépek és a nyit tenger felé indulnak. Tul későn jelennek meg alattuk az ellenséges vadászok, akik támadni akarnak. A német fedélzeti fegyverek tüzeiben megtörik a támadás.

Néhány óra múltán a német gépek beérkeznek a hazai kikötőbe. Pf. kapitány, csapatvezető száll ki elsőnek a gépből. Megrázza embereinek a kezét. Ez jól sikerült támadás volt.

Újabb fontos miniszteri rendelkezés

a 2 százalékos nemzetvédelmi bélyeg helyes alkalmazásáról

Oradea-Nagyvárad. Saját tud. Tegnap délelőtt általános közérdeket szolgáló miniszteri rendelet érkezett a nagyváradai pénzügyigazgatóságra, a 2%-os nemzetvédelmi adó lerovására hoz szükséges bélyeggyakorlati alkalmazására vonatkozólag. A rendelet értelmében a 2%-os nemzetvédelmi bélyeg az a jövőben úgy kell a számlákra ráhelyezni, hogy a bélyegnek az a része, amelyen az értéket képviselő szám van, a számlának arra a részére kerüljön rá, amelyet a vevő kap. Így például, ha valaki bármit is vásárol és azután meg kell fizetnie a 2%-os nemzetvédelmi adót, a számla részén, amit a vevő átvett, rajta kell lenni a 2-es, a 4-es, vagy a 6-os számnak, amennyibe a bélyeg került. A minisztériumnak ezzel az intézkedéssel az volt a célja, hogy a vásárló közönség is tudja egészen pontosan, hogy mennyi összeget fizetett nemzetvédelmi adó címén. A pénzügyigazgatóság ellenőrző közegei felhívják a kereskedőket, vállalatokat arra, hogy szigorúan alkalmazzanak a minisztérium fenti rendelkezéséhez, mert azokat a számlákat, amelyekben a bélyegeket nem ragasztják fel szabályszerűen, egyáltalán nem veszik figyelembe és tettenérés esetén kihágási jegyzőkönyvet vesznek fel.

Nápoly, május hó.

A tenger felett, fenn, fenn, valami gomolygó fény és füst, valami hegy körvonala, aztán ismét sötét, sötét...

— A Vezúv!

A Vezúv él! — dobogja a szívem...

Már nemcsak látom, de hallok az élő tűzhányó földalatti moráját, fortyogó tűzkatlanának borzongató poklát...

Villan odafenn a magasban a kráter tüzes, piros lehellete és ismét sötét lesz...

Másnap szitáló esőben visz a villamos „Circumvesuviana“ vasut Pompei felé...

A régi köves úton lépek be a kővé dermedt városba.

Sehol egy élőlény. Csak kő és kő. A szűk, köves utca mindkét oldalán néma házfalak, házak tető nélkül.

Régen tanult szövegeket perget az agyam... a szamnit és pún háborúk után következő békés évek hozták meg Pompei virágzását Krisztus előtt 201-től... Augusztus korában újra virágzik a város. Cicerónak, Claudius császárnak, kereskedőknek, bankároknak, milliomos magánzóknak vannak itt házaik, villáik. Vidám és szabad élet folyik Pompeiben... Messze, messze a római világhatalom egyik tartományában elindul tanítani az ács fia... Pompeiben templomok állnak és templomok épülnek Jupiternek, Apollónak, Isisnek... Jézus kiveri a kufárokat a templom előteréből... Pompeiben ügyeskező festők festik a paloták szobáit tarka madarakkal, virágokkal és frívól képekkel...

Pompeiben az amfiteátrumban tizezrek szórakoznak.

Az Urnak nincs helye, hol pihenésre lehajtsa fáradt fejét... Pompei urai és kényes urnői ólomcsöveken vezetett melegvizet fürdőkben szagos olajjal illatosítják elpuhult testüket...

Jézust megostorozzák és meghal a bűnös világért a kereszten... Pompeiben ugyanakkor tetőpontján tobzódik az élet.

Rómában nem elég a fény Néronnak, hát szurokba mártott keresztényeket égettet elevenen... Pompei mulat...

Pompei diadalívét emel Néronnak.

Csak egy éjszakára dőbber meg Pompei. Földrengés rázza meg a gazdag várost.

Rómában már mártírhalált halt Szent Péter. Kivégezték Szent Pált. Pompeiben még szebbre festik a házakat és zengenek a citerák...

És Krisztus születése után 79-ben, csodaszép augusztusi napon, mikor a szökőkutas kertekben millió virág nyílt és sohasem volt olyan szép és olyan jó élni, mint éppen most, a békésen füstölő Vezúv gyomrában hirtelen retentő robaj támadt és a kráteréből ötszáz méter magasra robbant fel a hamu százezer és millió mázsás forró pokol tömege és hirtelen halálos árnyékot dobva a virágzó városra, pár perc alatt betemette retentő zuhanással, gyilkos gázokkal telített forró, hat méter magas hamuréteggel az egész várost!...

Ez suhant át agyamon és lelki szemem előtt a romváros kapujában, aztán gépiesen indult a lábam az évezredek köveken befelé...

Nappal van, az eső is elállt. Világos van.

A Weiser S. J.: „Alpesi fény“-re emlékeztető, minden fiut lekötő, érdekfeszítő, jellemnevelő ifjúsági regény jelent meg:

Fiúk a viharban!

címmel.

Dr Stöck német eredetije után fordította: Petényi Károly.

Ára: 75 lei és portó.

POMPEI

mégis mintha a fagyos, hideg hold sütne. Kőbe és némaságba dermedt világban járok.

Nézem a szobákat, eszközöket, mozaikokat és falfreskókat.

Lábam alatt rács, alatta ma is megvan az ólomcső, melyben melegvizet, gőzt vezettek a fürdőbe Krisztus születése előtt már...

A falakon csodálatos színnel pompázó festmények: közel kétezer éve festették és olyan üdék és szépek, mintha csak tavaly készültek volna...

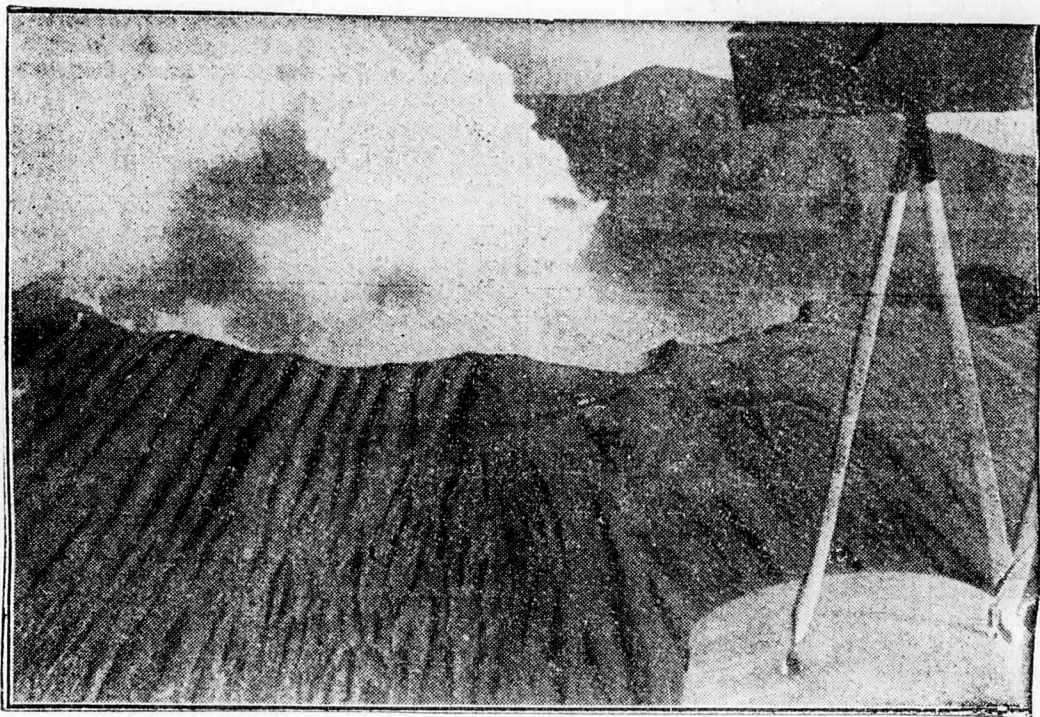
Igen, itt kert volt, a római ház belső kertje. Szökőkutak, virágok, fák... Úgyes kezek beültették, visszavarázsolták a multat...

Micsoda szép pogány templom lehetett ez.

Itt meg iskola volt. Emitt sporttér. Gyermek is éltek itt, kedves fiúk és leánykák.

És nők voltak itt, fiatal bimbózó leánykák az élet és a vágy ígértes partjain. Fejükre virágkoszorút tűztek... Daloltak...

Jaj, ott a Vezúv! Most is füstölög!

Miért ölted meg a gyermekeket, a rügyet, a bimbót? Miért?...
Miért, miért? Miért lehelt ide a halál kétezer éve úgy, hogy most is minden lépésnél érezni borzongó leheletét!

Látom, olvasom, magyarázzák, mutatják: ott a sarokban egy egész család halt meg. Így találták, így hagyták a csontvázakat. A férfi csontkarja ma is magához öleli az asszonyt...

Az anya magához öleli a gyenge kis gyermek-csontokat...

A vendéglőben horoskupát szorongat a csontváz...

Miért, miért e borzasztó ítélet?

Az egyik nagy, diszes palota előtt kis társaság csoportosul. Németség. Vezetőjük valamit mutat nekik, odafigyelnek. Az altiszt a bejárat melletti falon valami zsalugáter felét nyit kulcsal: Nut für Herren... Csak férfiaknak...

A hölgyek elhúzódnak. Énbennem egy pillanatra elküldő hang szólal, de valami kérdésre ke-

resek feleletet már öt órája, már öt órája járom ezt a romvárost és valamit még várok, hát ott-maradok.

Feltáru a fa-lepel. És a gyönyörű pompeii palota bejáratának utcára néző, közvetlen az utcán álló előfalán raffinált művészettel festett, arcpirítóan durva, ocsmány kép tárul szemünk elé!

... Itt gyermekek éltek, bimbózó kis leányok is éltek, fiatal asszonyok, urak, urhölgyek, tanítók és katonatisztek, egy ekkora városban, egy ilyen nagy városban munkások is, szegények is és ezen a falon és Lizonyosan több más falon is, szemérmetlenül, művészi kéz ocsmány remekművei!

Mi lehetett itt benn a palotákban és benn a lelkekben!

Felnézek a füstölő Vezúvra...

Millió tonna hamu... percek alatt eltemette ezt a várost. Sodoma... Sodoma... mondja bennem valami hang, mely most már ért mindent...

Az amfiteátrum sötétedik mellettem az esőben... Nem megyek be, nem nézem meg már. Máshová vágyom. Valahová máshova...

Pompei, bűnök városa, szemérmertlenségek Sodoma...

Mi lett a milliomosok palotáiból és mi lett belőlük?

Csont és hamu... Por és hamu...

Ha a mi lelkünk városai?

Ha a mi lelkünk városának bármely kapuján

nézünk ki, nem látjuk-e felettünk is az ítéletes, füstölő Vezúvokat?...

Már az élő, a mai pompeiben járok. A házak fölül pompás, gyönyörű templom magasodik.

Leveszem kalapomat és belépek a félhomályos templomba. Megállok. Valami különös látvány, valami le nem írható érzés: az oltárra kitett Oltárszentség előtt hófehér fátyolban, hófehér ruhában száz és száz kis olasz leányka térdel...

A pompeii templomban szentségimádás van... Letérdeltem én is. Pár perc múlva mögém térdel a német turisták csoportja is.

Lehunyt szemem előtt az éjszakába vörösülő Vezúv... a halott város... a halál borzalmas hidege...

De mindezek felett ime itt ragyog és hív és vigasztal a Megfeszített, aki eljött és meghalt a kereszten, hogy bűniből megválta ezt a világot...

Pompeit nem felejttem el, míg élek!...

P. J.

Svájc föltétlenül megőrzi semlegességét

Bernből jelentik: A svájci nemzeti tanács külügyi bizottsága csütörtöki ülésén eszmecsere folyt a svájci kérdésről. A Svájci Távirati Iroda közlése szerint a bizottság megállapította, hogy Svájc feltétlenül meg akarja őrizni és védelmezni függetlenségét minden támadás ellen, bármi legyen is az és hármely részről következék is be. Mint-

hogy semmiből sem lehet arra következtetni, hogy Svájc semlegességét most veszély fenyegeti, a bizottság megelégedéssel vette tudomásul azt a szándékot, hogy előmozdítani kívánják a foglyok kicserélését és folytatják enberbaráti tevékenységüket a hadviselő országokban a háboru okozta szenvedések enyhítésére.

A háború és a születési arányszámok

Berlin, május hó.

Tudott dolog, hogy egy nép magatartását a háborúval szemben határozott módon mindig élettani ereje, születési és halálozási száma befolyásolták. Azok a népek, melyeknek lakossága nem szaporodott, sőt egyes esetekben még csökkent is, mindig nagyobb tartózkodással viseltettek magy emberveszteségek kilátásaival szemben, melyek a modern háborúkkal együtt járnak; mint a többi népek, melyeknél erős volt az élni akarás és melyek nem hagyták magukat befolyásolni a túlnépesedés politikájától.

Ha ezt a tételt elfogadjuk alapul, a jelen háború sokkal keményebb próba elé állítja az ajándék és kegy a természet részéről. Így Franciaország és franciák népesedési politikájának grafikonja évek óta nemcsak hogy nem állandó, sőt időnként bizonyos csökkenést jelent. Ez a körülmény azt mutatja, hogy e két népnek nincs már szaporodási akarata, mivel életfelfogásukat az a meggyőződés irányítja, hogy minden népesedési szaporulat teher, nem pedig ajándék és kegy a természetről. Így Franciaországban már régóta a két-gyermekrendszer uralkodik, míg Angliában (többek között a fronton harcoló katonák családjainak segélyezésénél is) a segély arányosan csökken a gyermekek számának emelkedésével. Nyilvánvaló, hogy ilyen felfogás mellett a családfeleltartó úgy érezheti, hogy gyermekeinek nagyobb száma miatt megbüntették. Ez az anyagias szervezkedés annál meglepőbb, ha tekintetbe vesszük, hogy úgy Angliának, mint Franciaországnak minden oka meg volna arra, hogy intenzív népszaporodási politikát kövessen. Angliában 46 millió angol áll szemben a Birodalom 450 millió lakosságával, míg Franciaország 42 millió emberrel igyekszik uralni egy majdnem 60 milliót kitevő gyarmati lakosságot. Ezzel ellentétben a 80 millió német népnek jelen pillanatban nincs semmi tengerentúli gyarmata.

A németországi születési szaporodás, amely 1933 előtt épp úgy megállt, mint az angol vagy francia, azóta hatalmas emelkedést mutatott fel. Míg 1933-ban a német születési szám 14,7 volt ezer lakosnál, addig 1939-ben már ez a szám 21,3-ra emelkedett, anélkül, hogy ez idő alatt a halálozási szám lényegesebb változást szenvedett volna.

Németország természetes lakosság-szaporulata csak a legutóbbi négy év alatt 2 millióra tehető.

Ezzel szemben Franciaországban ugyancsak négy év alatt körülbelül 77 ezres lakosságszökkenést jegyeztek fel, nem állítva, hogy ez a szám a francia népre nézve jelentéktelen volt. *Sauvy* francia statisztikus erre vonatkozó számadataiból kitér, hogy ha az utóbbi négy évben tapasztalt jelenségek folytatódna, úgy 1985-ben Franciaország lakossága csak 29 millió lesz, Franciaország már ma sem képes arra, hogy idegen segítség nélkül teljes egészében és idejében betakarítsa termését és ugyanakkor több százezer idegen munkást alkalmaz bányászatában, szállodai vállalataiban, valamint számos iparágban. Franciaország alig rendelkezik már olyan emberanyaggal, amely hajlandó volna a gyarmatokon való letelepedésre s így gyarmatbirtokainak gazdasági kitermelését a többi európai államokból importált gyarmatosokkal kell elvégeztetnie.

A helyzet nem rózsásabb Angliában sem. Születési számával — 15,3 ezer lakosra, — melyet 1934 óta nem tudott állandósítani, azonban mindig felsőbbbségben áll Franciaországgal szemben (14,7), de még mindig messze van a német születési számtól. *Burdorfer* professzor, a híres német statisztikus számítása szerint, Anglia népeségi szaporodásának megállásáig kedvezőtlen kihatással lesz Nagy-Británia katonai erejére. A 20—25 éves, katonai szolgál-

latra alkalmas férfiak száma 100-ról (1934) 91-re csökkent, ami azt mutatja, hogy 1945-ig még további 4. csökkenésre számíthatunk, míg ezzel szemben a megfelelő német arányszám állandó emelkedést mutat.

Nem lehet csodálkozni tehát, ha Nagy-Británia felelős tényezői gondtal tekintenek az események további fejlődési elé és ki szeretnék kerülni a háborúban okvetlenül beálló

jelentősebb emberveszteségeket. Egy idő óta elszigetelt vélemények hangzottak el, azt tanácsolva az angol kormánynak, hogy adja fel az eddigi hagyományokat és

kezdjen aktív népesedési politikát. Így többek között *Wright* képviselő a „The Times”-hoz intézett levelében a sokgyermekes családok megsegítéséről a következőket írta:

„Ha az angol nemzet még gondol arra, hogy elsőrangú nagyhatalom maradjon, okvetlenül szükséges arról gondoskodnia, hogy a most született kisgyermek ne degenerálódjanak és ne maradjanak gyengén tápláltak, valamint arról, hogy megjutalmaztassanak azok, kiknek még van a mai világban akaraterejük ahhoz, hogy magukra vegyék a szülői áldozatot.”

Igy állnak a dolgok Angliában! (z. r.)

„Kis mustármagból lesz a terebélyes fa“

Egy iskolaszövetkezet eredményes évi munkája

Odorheiu-Szekelyudvarhely. Saját tud. Az életre való nevelésnek egyik hatásos tényezője az elemi és középiskolákban meghonosított szövetkezet. Ezek az iskolai szövetkezetek nagy nevelő hatással vannak a minden szép iránt fogékony ifjúságra. A tanulók ezekben a szövetkezetekben korán hozzászoknak ahhoz, hogy a tömörülésben milyen megbecsülhetetlen nagy erő rejlik. Kifejlik bennük az egymáson való segítségnek nemes gondolata, a keresztény szolidaritásnak magasztos érzése, gyakorlati téren pedig megszerzik azokat a könyvtelvi ismereteket, amelyeknek az életben is nagy hasznát fogják látni. Ezek az iskola-szövetkezetek kis mustármagok ugyan, de belőlük az egész országot behálózó szövetkezeti élet hatalmas fája fog egykoron kifejlődni, miért is ezeket a mustármagokat is figyelembe kell részesítenünk gyöngéd szeretettel kell körülvennünk.

Lelkes öröm töltötte el mindazokat, akik a szekelyudvarhelyi róm. kat. főgimnázium Pax iskolaszövetkezetének beszámoló diszközgyűlésén résztvettek. Amint az I. és II. oszt. tanulók elneveltek a tömörülésre buzdító szövetkezeti indulót, az elnök, pénztáros, felügyelőbizottság jelentéseiből képet lehetett alkotni a múlt évben *Boga Lajos* dr. igazgató felügyelete mellett és *Asztalos Imre* tanár körültekintő irányítása mellett működött szövetkezet évi eredményéről. A szövetkezet az iskolai évet 6.711 lelei kezdte s évi összes bevételé 84.376 lei, összes kiadása pedig 80.189 lei volt. Mindent összevetve a szövetkezet ésszavagyonja: 39.282 lei. tartozása pedig 31.530 lei volt.

A jelentésekből megtudtuk, hogy a fiúk az iskolai év elején „Kéz a kézben” jelszóval indultak a szövetkezeti összefogó eszmének megvalósítására. A rendes igazgatósági gyűléseken kívül a szövetkezeti vezetők rendeztek egy ping-pong versenyt s egy reklám-pályázatot. A ping-pong versenyre harmincegyen jelentkeztek, személyenként 5 lei bevezetési díjjal, melynek összege 155 leit tett ki, kiadás pedig 106 lei volt s az így megmaradt 40 lei tiszta haszonként a szövetkezet pénztárába folyt be. A verseny nyerteseinek a szövetkezet ping-pong labda és oklevél jutalmat adott. A reklám-pályázatra jelentkeztek hatan. Az első három di-

jat a következők nyerték: 1. *Szilágyi István*, 100 lei. 2. *Jakab Zsigmond* 50 lei. 3. *Wenetsék Antal* 30 lei. A másik három jutalomban nem részesült, de munkájuk elismerése jeléül a szövetkezet ezeket a pályázatokat is kifüggesztette az üzletében. Amikor a „Hangya” központból gróf *Haller István*, *Tóvisi Géza* és báró *Aczél Ede* meglátogatták a kis szövetkezetet, annyira megtetszett nekik a kifüggesztett pályázatok közül 4 darab, hogy azokat 550 lei ellenértékben el is vitték a központba, hogy ott majd kinyomattassák.

A diszközgyűlés biztató és felemelő jelentéseit a szövetkezeti eszmét dicsőítő költemények, előadások és énekszámok tarkították, melyeknek elhangzása után a közgyűlés tagjai szabadon előterjesztették javaslataikat, melyekre az igazgatóság tagjai választottak talpraesetten. A diszközgyűlést az intézeti igazgató zárószavai ifejezték be s utána nyomban tisztújító közgyűlést tartottak a következő tárgysorozattal: 1. Szövetkezeti induló. Énekelték az I. és II. o. t. 2. *Bokor Zoltán* elnök megnyitója. 3. Ügyvezető elnök és pénztáros jelentése, mely szerint az évi tiszta üzleteredmény 8.950 lei. 4. A könyvelő ismertette a mérleget. 5. Az elnök bejelentette a „Hangya” központtól a reklámpályázatokért adott jutalmat, amelyet a pénztáros az illetékeseknek azonnal ki is osztott. 6. A főgimnázium énekkara énekelt *Kiss Elek* karnagy vezetésével. 7. Az elnök ismertette az üzleteredmény felosztását. 8. A felügyelő bizottsági elnök jelentése. 9. A felmentés megadása a régi tisztikarnak. 10. Az új tisztikar névsorának megállapítása, melyet a korábbi elnök jelentett be. 11. Az új tisztikar elfoglalta helyét és mindjárt meg is tartotta az első igazgatósági ülést. 12. Az intézeti igazgató zárószavai és a jelenlevő *Nagy Zoltán* dr. főellenőr buzdítása a közgyűlés tagjaihoz. Ezzel az 1939—40 üzleti év véget ért és az új tisztikar megkezdte az új üzleti évet.

Részletesen ismertettük egy kis iskolaszövetkezetnek az évi eredményét azért, hogy a szép példa legyen buzdítás azok részére is, akik még iskoláikban nem honosították meg ezt a hasznos, nagy nevelő értékű és sok gyakorlati haszonnal járó intézményt.

Bíró Lajos.

Nagyhatású életrajz

Endrődy László S. J.

ÉLETET KRISZTUSÉRT

ARA:
120 lei és portó

c. műve. Fiatalság, eszmények, sportlendület, — majd a lelkiélet magasságai és életszentség sugárik Kaszap István életéből felénk a könyv 323 oldalán át.

HÍREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

ORADEA, II. KÁROLY KIRÁLY-UT 5. SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: **Belföldön:** Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér, — vasárnap és ünnepen 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk sz.: 80.037.
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg s nem adunk vissza

KÖRMENT A BÉKÉÉRT. A nagyváradi Szentlélek-plébánia közli, hogy templomában június 2-án, Jézus Szíve vasárnapján este fél 7 órakor az egész város katolikusainak részvételével körmenet lesz a békéért. Kéri a híveket, hogy vegyenek részt a körmeneten mindnyájan, hűvalló lélekkel és jegyelmezéssel.

SZIGORUAN ELITELIK A RÉMHIRTERJESZTŐKET! Bucurestiből jelentik: A fővárosi rendőrparesnokság felhívást bocsátott ki és ebben közölte, hogy a hamis hírek terjesztőit azonnal a fővárosi katonai törvényszék elé állítják.

NEM EMELIK A GYUFA ÁRÁT. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium közleménye szerint a gyufa árát nem emelik.

Meghosszabbították a Simplon express utvo-nalát. A svájci vasutak kérésére a Simplon Express Milánó és Lausanne között is közlekedni fog.

CSÜTÖRTÖKÖN IS HUSTALAN NAP LESZ. Bucurestiből jelentik: A „Curentul” úgy érte-sül, hogy az országból beérkezett jelentések alapján a gazdasági bizottság alapos tanulmányozás alá vette az összefoglaló jelentést és elhatározta, hogy a jövő héttől kezdve a csütörtöki napokon is szüneteltetni fogja az országban a buszgyasz-tást. Ezek szerint tehát a jövőben szerdán, csü-törtökön és pénteken lesznek hustalan napok.

MAGYAR NÉPKÖZÖSSÉGI TAGOZAT-ALAKULÁS. Timisoara-Temesvár. Saját tud. A Magyar Népközösség helybeli városrészi ta-gozata június 9-én délelőtt tízenegy órakor tartja alakuló közgyűlését a Magyar Ház nagy-termében.

Megyeifőnök változás Odorheiu. Saját tud. Az udvarhelymegyei megyefőnöknek, Pleșoia-nu ezredesnek visszahívása következtében Pop Emil dr. kolozsvári ügyvédet, a NUF varmgyei titkárát nevezték ki megyefőnökké, aki már egyben rövid ideig működött ebben az állás-ban.

Felfüggesztették a szeszgyárakra kirótt 80 millió leies pénzbírságok behajtását. Cluj-Ko-lozsvár. Saját tud. Több ízben számoltunk be la-punk hasábjain arról, hogy a pénzügyi hatóság-
gok 89 esetben, összesen közel 80 millió lei ösz-szegben róttak ki bírságokat a szeszgyárakra, arra hivatkozva, hogy amikor a szeszgyárak el-adtak, illetve vásároltak örök áron gyártási kvó-tákat, a bélyegilletéket lefizették ugyan, de a tő-kekamatadót nem. A gyárak a kirótt bírságok 10 százalékát letétbe helyezték és ennek alapján a pénzügyminisztérium a behajtási eljárást felfüg-gesztette addig, amíg a bíróság véglegesen nem dönt az ügyben.

Tanulmányi célból Romániában lévő tartó-zkodási engedély. Bucurestiből jelentik: A köz-igazgatási hatóságok a közönség tudomására hozzák, hogy a tanulmányi utlevéllel rendelke-zők, valamint azok, akik tanulmányi célokból tartózkodási engedéllyel rendelkeznek, hogy a meghosszabbítás iránti kérvényeket kizárólag a rendőrigazgatósághoz adhatják be, mert csak ez a hatóság kérheti a nemzetnevelésügyi mi-nisztérium vizumát. A nemzetnevelésügyi mi-nisztériumhoz küldött kérvényeket nem veszik figyelembe.

Megindult a rendszeres kompjárat az egy-kori „Garasos” hid helyén. Oradea-Nagyváradi. Saját tud. Néhány nappal ezelőtt hírt adtunk arról, hogy a városnak a jelenlegi pénzügyi kör-ülmények miatt nincs módjában új hidat épí-teni az elsodort „Garasos” hid helyére, ezért úgy határoztak, hogy ideiglenesen kompjáratot indí-tanak a személyforgalom lebonyolítására. A kompjárat bérletét kiadta a város s péntek reg-gel már meg is indult a hid helyén a rendszeres kompforgalom. Az átkelőktől 1 leies illetéket szednek.

ALKALMAZOTTAK ÉS TISZTIVISELŐK **NAGGYÜLÉSE** vasárnap délelőtt 10 órakor a Munkamara nagytermében. A cluj-kolozsvári közgyűlés és más rendkívül fontos napirendi pontok vannak. **MINDEN TAG OTT LEGYEN!**

Papszentelés Cărmănuș. Saját tud. Nagy egyházi eseménye lesz június 29-én, az apostol-fejedelmek ünnepén a kicsiny székely városnak. Ugyanis akkor szenteli papokká Márton Aron püspök, a gyulafehérvári egyházmegye végzett papnövendékeit. A papszentelésre sok egyházi előkelőség érkezik a Hargita alatti székely vá-rosha.

A MINISZTERTANÁCS JÓVÁHAGYTA A KÖZTISZTIVISELŐK UJ HIVATALI SZABÁLY-ZATÁT. Bucurestiből jelentik: A minisztertanács jóváhagyta a fizetések összhangba hozatalának reformját és a köztisztviselők új hivatali sza-bályzatát. Radu Portocala miniszter ismer-tette a tervezeteket és ezeken a minisztertanács néhány formai módosítást végzett

HALÁLRÁITÉLTEK FRANCIAORSZÁG-BAN KÉT KÉMNÓT. Párizsból jelentik: A francia hadbíróóság tegnap egy 1938-ra vissza-nyúló kémkedési ügyben hozott ítéletet. A kül-földre menekült Einem bárónt halálra, az osztrák Kírchet 10 évi börtönre. Amorellet ha-lálra ítélték.

Aradon be kell szolgáltatni a vízijárműveket. Aradról jelentik: A rendőrség felhívja az érdekelteket, hogy a tulajdonukban lévő motor- és mol-nárécsónakokat, valamint pontonokat június 1-ig bezárólag a váralléban lévő lövészterületen szol-gáltassák be. Az erről szóló igazoló írást a rend-őrségen, a MONT irodában be kell mutatni. A csónakokra mindenki láncot tartozik szerelni, hogy a vízi jármű rögzíthető legyen. A fenti rendelkezésnek az aradiakon kívül a zsigmond-házai csónaktulajdonosok is kötelesek eleget ten-ni, miután ezek is az aradi rendőrségen műkö-dő MONT iroda hatáskörébe tartoznak. Akik a tulajdonukban lévő vízijárműveket nem szolgál-tatják be, szigorú büntetésben részesülnek.

ÉLELMEZÉSI KORLÁTOZÁSOKAT LÉPTE-TETT ÉLETBE A MAGYAR KORMÁNY. Buda-pesetről jelentik: Az egyre komolyabbra fo-rduló háboru folytán a kormány kénytelen a lakó-ság és honvédség élelmezésének, valamint az áll-lati takarmány-szükségletek biztosítására újabb rendeleteket kiadni. A hivatalos lap pénteki száma közöl két kormányrendeletet, melynek értel-mében be kell jelenteni egyes gabonafajtákat, élel-miszereket és takarmányféléket Búzából rozsból és ezek lisztjéből egyenként öt mázsát, árpból tíz mázsát, szárított zöldségek és fűszerekből husz kilogramot, bab, borsó, lencséből fél mázsát, zab-ból öt mázsát, szénából husz mázsát, takarmány-szalmából 50 mázsát meghaladó mennyiséget kell bejelenteni.

A veszettkutya harapásba belehalt egy cse-lédleány. Oradea-Nagyváradi. Saját tud. Az élesdi tudószanatorium kutyája megvesztett és megha-rapta Hotopan Mária 36 éves cselédét, aki a sanatoriumban teljesített szolgálatot. Hotopan Mária nem szólt senkinek a harapásról. Pár napja állapota hirtelen súlyosra fordult és a szerencsétlen nő szerdán délután orvászűz ki-nok között meghalt. A nagyváradi ügyesség megadta a temetési engedélyt.

Elfogták a rablógyilkost, aki éjszaka rátört egy házaspárra. Timisoara-Temesvár. Saját tud. Megirtuk, hogy Temesujfalun milyen vakmerő rablógyilkosság történt. A rablógyilkos az abla-kon át rátört az agg Wastel-házaspárra, a nyolc-
vanhétéves Wastel Henriket kézzurásokkal meg-ölte, feleségét pedig megkötözte. A gyilkos ez-után elvitt százötvenezer leit. A csendőrségnek, miként most Temesujfaluról jelentették, sikerült több napi nyomozás után a rablógyilkost kézre-kerítenie. Már a tett felfedezése után a rablő-gyilkosság gyanúja egy Pista Gheorghe nevű emberre irányult, aki még nemrég Wastel Hen-rik szolgálatában állt s a szolgálatát hirtelen otthagya. Ezt az embert a csendőrség letartó-ztatta és megállapította, hogy a tett elkövetésé-ben a gyilkosnak cinkostársai is voltak. Ezek is letartóztatásba kerültek. A bűntársak Tudur Gheorghe és Votranica Florea.

Gausz Tibor S. J.:

Ragyogó szemek

... Adjuk... leányaink kezébe e könyvet, hadd ismerjék meg belőle igazi értéküket, hadd varázsolja át őket a szeretet tündereivé. Segítsünk, hogy összefogjanak azok a leányok, kiknek szeméből az istengyermekség csillaga ragyog, s hogy megszervez-zék minél több helyen a szeretet tün-dérképző iskoláját...

(Mihalovics Zsigmond előszavából.)

Ára: 95 lei és portó.

Schmiedt Béla dr.:

Tükör előtt

Tüköröt tart ez a könyv a mai női lélek elé. Csillogó, homálytalan, derűs tükröt. Ha mégis torzot mutat néha, akkor nem a tükör hibás: torz lélek áll előtte. Leányok, nézzetek bele ebbe a tükörbe! Ismerjétek meg magatokat benne!

Ára: 142 lei és portó.

Az oradeai Immaculata intézet leánygimná-ziuma és óvónőképzője június 2-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel ének-, torna- és zenevizsgát tart, melyre az érdeklődőket szívesen meghívja az intézet vezetősége.

Ünnepélyes májusi ájtatosság. Odorheiu-Szé-kelyudvarhely. Saját tud. Az Oltáregylet buzgólkodása folytán május utolsó vasárnapján az ud-varhelyi hívek ünnepélyes májusi ájtatossággal áldoztak Máriának, a béke királynéjának. Az ájtatosság keretében Balogh Ferenc hegedűszó-lóval, a főgimnázium énekkara több nagyszerű énekszámval, a Kiss Elek, Khell István, Boga Lajos dr és Balogh Ferenc tagokból álló vonós-negyves pedig sikerült zeneszámmal szerepelt. Mélyhatású volt a Bakos Pálné, Bagossy Olga énekszólója is. Az ünnepi szentbeszédet Papp Dénes vallásnár mondotta Máriáról, mint a béke királynéjáról beszélt mély nyomokat ha-gyóan. A templomot a közönség zsufolásig meg-töltötte.

Száz házat pusztított el a tűz a Dnyeszter partján. Bucurestiből jelentik: Csütörtökön dél-előtt 10 órakor nagy tűz ütött ki a Dnyeszter partján. Sorozatol északra negyvenöt kilométerre fekvő Otaci községben. A tűz mintegy száz falusi házat pusztított el. Még nem lehet tudni, hogy a tűzvesznek vannak-e emberáldozatai. A tűz el-szigetelésén dolgoznak.

A Bánságban is megrágtult a marhahus. Timisoara-Temesvár. Saját tud. A királyi hely-tartóság árszabályozó bizottsága ülést tartott, amelyen a maximális árakkal foglalkoztak. A bizottság a Temesváron érvényes husarak közül a marhahus árát felemelte, mivel az előállat megrágtult. Sütni való marhahus most 29 lei helyett 32 lei, az elsőosztályu hus 26 helyett 28 lei. Lisztárak: 4-es liszt a malomban 11, a kis-kereskedelmi forgalomban 11.50 lei (eddig 11.25), 6-os liszt 8, illetve 8.50 lei és 7-es liszt 7 és 7.50 lei. Ezek az árak júniusra szólnak.

VILLÁMSUJTOTT FELESÉGE MEG-SZENESÉDETT HOLTTESTÉVEL FUTOTT VÉGIG A MEZÓN A FELIG ŐRÜLT FÉRJ. Ploestiből jelentik: Megdöbbentő dráma tört-ént a Prahova-megyei Calea Cucului község határában. Nicolae Popescu gazda feleségével a mezőn dolgozott, amikor hirtelen vihar tört ki. A házaspár szekérreült s igyekezett hazafelé. Alig indultak el, villám csapott a szekéren lé-vő acél ekébe s a mellette lévő asszony szénné égett. A férj a látványtól valósággal megőrülve, karjaiba vette felesége megszenesedett holttes-tét és a mezőn keresztül futva igyekezett a falu felé. Utközben megbolított, elesett és a fején súlyos sérülést szenvedett. A vihar elvonulása után később a falusiak a mezőn találtak rá, amint vérző sebbel a fején, eszméletlenül, még mindig a megszenesedett holttestét szoron-gatta.

Halálra ítélték három rablót Magyarországon Ungvárról jelentik: Márkus Tamás rablóbandá-ja, amelynek tagja volt Vízickani György és Pi-cur Mihály, a téli hónapokban állandóan rette-gésben tartotta a máramarosi lakosságot. A csendőrség május 3-án kézrekerítette a bandita-kat, akiket a huszti törvényszék rögtönítélő ötös tanácsa vont felelősségre. Az ügyesség mind-három vádlottat, három rendbeli szándékos em-berölés kísérlete és hatósági közeg ellen fegyve-res szembezállás vádját emelte. A bíróság Már-
kus Tamás 32 éves, Vízickani György 23 éves és Picur Mihály 25 éves vádlottat kötél általi ha-lálra ítélte. A huszti hóhért Ungvárra is rendel-ték, de később az ítéletvégrehajtó elutazott, mi-után az ítéletet megkegyelmezés céljából fel-terjesztették az igazságügyminiszterhez.

Szolgálatos gyógyszerárak Oradean:

Szombaton Nagyváradon a következő gyógy-szertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

Korona, Str. Ciorogariu No. 1. Telefon 13-76.

Órangyal, Str. Alexandri.

Oroszlán, Piața M. Viteazul 14. Telefon 23-35

Szent István, Str. General Holban.

Aranyas, Piața Unirii No. 6. Telefon 25-74

Lefejezett a villamos egy bucuresti metró-nát. Bucurestiből jelentik: Megdöbbentő szerencsétlenség történt Bucurestiben a Vasile Iascariucán. Atean Giuriadi 62 éves asszony át akart haladni az uttesten. Éppen abban a pillanatban robogott arra egy tehergépkocsi s a matróna, hogy a szerencsétlenséget kikerülje, hátrált néhány lépést. Közben a villamosra lépett s egy arra haladó szerelvény elgázolta. A kerekek valóságos elválasztották fejét a törzsétől s a szerencsétlen matróna szörnyethalt. Holttestét a törvényszék bonctani intézetébe szállították. Mihail Enculescu, a villamos vezetőjét, őrizetbe vették.

Eltűnt egy 18 éves cluji leány. Cluj-Kolozsvárról jelentik: Kormos Pál, Scarilor-utca 25. szám alatti lakos, csütörtökön reggel jelentést tett a rendőrség nyomozó osztályán, hogy eltűnt Ilona nevű 18 éves leánya. Kormos Ilona szerdán reggel ment el hazulról s hiába várták, nem ment haza. A kétségbeesett szülők, mivel a feltűnően csinos leány még csütörtökön reggelig sem adott életjelet magáról, a rendőrséget kérték fel holléte felderítésére.

Városi vállalati munkások bérkövetelési ügye Timisoara-Temesvár. Saját tud. A fém- és villanyipari munkások céhe még decemberben a commercializált városi vállalatok szabályrendeletére való hivatkozással a városi vízvezetéki, kéményseprési és köztisztasági vállalat öt százalék munkása nevében a bérek újból való szabályozását kérte. A megindult tárgyalások eredményre nem vezettek, sem a munkaügyi vezér-felügyelőség előtt nem sikerült megegyezni. A munkaügyi felügyelőség az ügyet a Semmitőlészék elé terjesztette. A napokban ki is volt tűzve a semmitőlészék döntőbírói tárgyalás, amelyen azonban a munkásság kiküldöttjei bejelentették, hogy megbízatásukról lemondanak. Hatvankilenc városi vállalati munkás viszont nyilatkozatot adott, hogy visszavonja a képviselőre adott megbízatást. A fém- és villanyipari munkások céhe erre most felhívást intézett az érdekelt városi vállalati munkássághoz, hogy sürgősen jeleljenek be, vajjon továbbra is megmaradnak-e béremelési követeléseik mellett, vagy pedig azokról lemondanak.

Kávéházakban, vendéglőkben kérje mindent a „MAGYAR LAPOK”-at.

Hirek a Cenk aljáról:

A braşovi római katolikus egyházközség gazdasági hivatala tisztelettel kéri mindazon sirutalajdonosokat, akiknek sirjuk illetve kriptájuk több mint 10 éve van birtokukban, hogy a temetkezési szabályok értelmében a 10 évenként járó megváltási díjat a plébánia gazdasági hivatalában mielőbb befizetni sziveskedjenek, mert elmulasztás esetén sirjuk, illetve kriptájuk tulajdonjoga megszűnik és eladható válik. Egy sir megváltási díja a bolonyai temetőben 500 lei, míg a bolgársági vagy a postaréti temetőben 200 lei. Egy krypta megváltási díja 1000 lei. A gazdasági hivatal hivatalos órái 9—12 és 3—5 óráig vannak. Telefonszám 1016.

Magyar egyházak és iskolák erdei ünnepélye. Braşov-Brassó. Saját tud. A brassói magyar egyházak és iskolák együttes erdei ünnepélyét ez évben kedvező időjárás esetén június hó 9-én, kedvezőtlen időjárás esetén június hó 16-án tartják meg a Kis- és Nagy-Honterus tereken. A rendezőség hetekkel ezelőtt beadta a felvonulás és erdei ünnep engedélyezése tárgyában. Mai napig erre választ nem kapott, de a rendezőség azért buzdígná végzi az előkészítési munkálatait, mert valószínűnek tartja, hogy az itteni magyarság szokásos szép kulturális ünnepét engedélyezik. Ez évben a délelőtt teljesen az ifjuságnak lesz szentelve. Óriási gyermekkörus, tornagyakorlatok és játékok szerepelnek a délelőtti gondosan előkészített műsorán. A város közönsége nagy érdeklődéssel készül a szépnep ígérkező erdei ünnepre.

A Katolikus Nőegylet közgyűlése. Braşov-Brassó. Saját tud. Az itteni katolikusok legtevékenyebb egyesülete a Római Katolikus Nőegylet, — amely immár 80 éves multra tekint vissza — csütörtökön délután tartotta a Vasvári Aladár főesperes-plébános elnöke mellett az évi rendes közgyűlést. A termet megtöltő közgyűlési tagokat Pieszlinger Károlyné elnöknő üdvözölte a tőle megszokott közvetlenséggel és szeretettel. Majd Telcer Sándorné olvasta fel tükri jelentését a Nőegylet elmúlt évi munkásságáról. A gondos és lelkiismeretes szívvé összeállított tartalmas jelentés részletesen beszámolt a nőegylet hatalmas évi munkájáról. A beszámoló részletezését holnapi számunkban ismerhetjük.

Az oradeai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: SANGHAI EXPRESS.
DORIAN: 13 SZÉK.

Sürgősen használható állapotba kell hozni a légvédelmi óvóhelyeket s ahol óvóhely nincs, ott védőárkokat kell ásni

A város légvédelmi irodájának közleménye

Oradea-Nagyvárad. Saját tud. A város légvédelmi irodája a vonatkozó törvény rendelkezési értelmében tudomására hozza a város polgárságának, hogy valamennyi intézmény, ingatlan, ipari üzem, társulat vagy társaság a maga költségén köteles megszervezni tulajdona légvédelmi berendezését, légvédelmi személyzetét, felszerelését és anyagszükségletét.

Azok az ingatlantulajdonosok, akiknek már van óvóhelyük, kötelesek gondoskodni arról, hogy a legrövidebb időn belül használható állapotba helyezzzék azokat s ott, ahol az épületben nincs óvóhely, sürgősen úgynevezett „családi védőárkokat” kell ásni. A munkálatoikat a város műszaki hivatalának utasításaihoz alkalmazkodva kell elvégezni. A védőárkoknak az épületről való távolsága nem lehet kisebb, mint a ház magassága.

Az ingatlantulajdonosok kötelesek valamennyi épületüket „khaki” színűre, vagy a környezethez hasonló színre bemeszelní. A lakosságnak gondoskodni kell arról, hogy abla-

kait bármelyik pillanatban befüggönyözhesse, nehogy a fény kihatolhasson.

A járművek lámpáit fekete, vagy kék burkolattal kell ellátni, a lámpa üvegén legfeljebb 5 cm. átmérőjű kék celluloiddal beragasztott nyílás maradhat, úgyhogy a lámpa fénye nagyobb távolságra, mint 20 méter ne hatolhasson.

A riadójel fölbúgásakor mindenki köteles a légvédelmi rendelkezésekhez alkalmazkodni s az üzemek, intézmények is azonnal életbe léptetik az előírt intézkedéseket.

Aki a fenti rendelkezéseket figyelmen kívül hagyja, azt a törvény értelmében szigorúan büntetik.

Légvédelmi előadás a Katolikus Körben. Június 1-én, szombaton délután 5 órai kezdettel Tanase Constantin őrnagy, a Nemzeti Gárda parancsnoka légvédelmi előadást tart a Katolikus Körben. A város vezetősége kéri a közönséget, hogy az előadáson minél nagyobb számban vegyenek részt.

Nagy károkat okozott az árvíz a Kincsesvárosban

Cluj-Kolozsvárról jelentik: Az utolsó két nap eszései Kolozs vármegye több pontján veszedelmes árvizeket okoztak. A megyefőnökséghez érkezett jelentések szerint, víz alá került Braisor, Felsőlóna, Magyarfenes, Almás, Hidalmás és Középlak egész határvidéke.

Bánffyújvárad körül is nagy károkat okozott a víz. Az állomás és a 369. számú órház közötti szakaszon a víz elöntötte és megrongálta a pályát, úgy, hogy a forgalmat átszállással bonyolították le. Csütörtökön reggel Manole-Enescu ezredes, Kolozsmegeye prefektusa gépkocsival a veszélyeztetett területekre utazott, hogy személyesen adja meg a szükséges utasításokat a lakosság javainak megmentésére.

Katasztrófális felhőszakadás Turda-megyében.

Turda-Tordáról jelentik: Hatalmas felhőszakadás vonult át Tordamegye egy részén, mely magában foglalja a Tordai-hasadékot, Mészök, Sinfalva. Alsó- és Felsőpeterd községeket. A lezuhanó víztömeg a vidék összes folyóvizeit — melyek mind az Aranyosba torkollnak — erősen megduzzasztotta. A hirtelen támadt ár elől a falvak lakosai sokan nem is tudtak elmenekülni. A megrémült emberek fákra, háztetőkre menekedtek, azonban az áradás többeket elragadott. Így Sinfalván egy gyerek, Peterd községben pedig hét ember vesztette életét. Az állatállomány szintén sokat szenvedett. Az anyagi kár nem kevésbé jelentékeny. A peterdi malmot a víz elsodorta. Tordán pedig a megduzzadt Aranyos vize okozott károkat a bolgár kertekben és a sportpályát is elöntötte.

Becsapott a villám az istállóba, agyonütötte a lovakat, az ott tartózkodó embereknek semmi bajuk sem történt.

Careihöl-Nagykárolyból jelentik: Özv. Reszler Ferencné csanálói asszony a mezőn dolgozott a fiával. Hirtelen vihar kerekedett s a zivatar elől a földjükön épült házba húzódtak be. A szomszédok is ott kerestek menedéket. Összesen nyolcan szorongtak egy kis szobában. Egyszerre csak fűlsiketítő mennydörgés között villám csapott a ház mellett épült istállóba, agyonujtotta a két lovat és felgyújtotta a házat is. A vihar elől odamenekült embereknek azonban az ijedelmén kívül semmi bajuk sem történt. — A villám egyébként Nagykarolyban is becsapott egy házba, de az esővízcatorna levezette s nagyobb bajt nem okozott.

Június 10—18-ika között lesz az egészségügyi hét

Oradea-Nagyvárad. Saját tud. A város polgármesteri hivatala a Szamos tartomány királyi helytartóságának 15.841. számú rendelete értelmében Nagyvárad város és környékének lakossága tudomására hozza, hogy az egészségügyi akción, amelyet az egészségügyi hét keretében április hónapban rendeztek volna meg, június 10 és 18-ika között tartják meg. A város vezetősége felhívja a lakosságot, hogy június 18-ig vegyeze el a következő egészségügyi intézkedéseket:

- Az utcákról, udvarokról, térségekről ki kell hordani a szemetet és hulladékokat.
- Az utcákat, utakat, szabad térségeket rendbe kell hozni és a lehetőség szerint kertesíteni.
- Le kell csapolni a tócsákat, amelyek máliáriát terjesztő szunyogok fészkei.
- A középületeket, kereskedelmi és ipari telepeket, valamint a szállodákat és fogadókat ki kell takarítani, feregmentesíteni és fertőtleníteni.
- Szigoru ellenőrzést kell élethelyettesíteni az élelmiszerek és italok előállításánál, kezelesnél, hogy ez az egészségügyi követelményekbe megfelelő módon történhessen.

Mindazok, akik nem alkalmazkodnak a fenti rendelkezésekhez, az egészségügyi törvény vonatkozó szakasza értelmében 500 leitől 1500 leig terjedő bírsággal sújtják.

A rendelet végrehajtásával és szigorú ellenőrzésével az egészségügyi hatóságokat bízták meg.

Figyelem!

Figyelem!

Mélyen leszállított áron kaphatók a

Magyar Szemle Társaság következő művei:

Hóman: A magyar történetírás útjai
ára 540 lei helyett csak 350 lei
Weisz: Mai magyar társadalom
ára 360 lei helyett csak 250 lei
Horváth: Magyar irodalmi műveltségünk kezdetei
ára 396 lei helyett csak 250 lei
Szekfü: Bethlen Gábor
ára 460 lei helyett csak 300 lei
Farkas: Fiatal Magyarország kora
ára 396 lei helyett csak 250 lei
Babits: Amor Sanctus
ára 331 lei helyett csak 250 lei

Vidéki megrendelés esetén plus 15 lei portó
A könyvek gyönyörű diszkótésben megrendelhetők a Magyar Lapok kiadóhivatala útján

Ismét beszüntették az Orient expressz forgalmát

Istanbulból jelentik: A török kormány ideiglenesen beszüntette az Orient-expresszt. Az időközben érkezett expressz-szerelvényeket a görög-török határon feltartóztatták.

Az idén is megrendezik a debreceni egyetem szünidei tanfolyamát

Nagy kedvezményeket élveznek a nyári egyetem hallgatói

A debreceni egyetem az idén is megrendezi szünidei tanfolyamát, augusztus 1—18-ig, mely ma már Európa legnépesebb szünidei tanfolyama. Tavaly 22 nemzet fiai közül 812 hallgatója volt.

A Nyári Egyetemen hat nyelven folynak az előadások az európai szellemi, gazdasági és technikai fejlődés legújabb eredményeiről. A nyelvleckék az angol, francia, német, olasz és esperanto nyelvek elsajátítását teszik lehetővé. Az idegenekkel való állandó érintkezés és együttléti kitűnő alkalmak a modern nyelvek elsajátítására, tanulására és gyakorlására.

A tanulmányi programot úgy állították össze, hogy a hallgatóknak legyen ideje üdülésre és szórakozásra a város gyógy- és strandfürdőiben. Ezenkívül hangversenyek, táncbemutatók, kirándulások teszik változatosabbá a tanfolyam programját.

A Nyári Egyetem beiratkozott hallgatói nagy kedvezményeket élveznek. A magyar konzulátusok és követségek olcsó vizumot adnak a Nyári Egyetem hallgatóinak. A magyar vasutakon pedig 50 százalékos kedvezménnyel 6 tetszőleges utazásra jogosító jegyfüzetet kaphatnak. Debrecenben olcsó villamos és fürdőbérletet válthatnak. Végül egy hetet tölthetnek Budapesten a lehető legkedvezőbb feltételek mellett. A beiratkozás nincs előképzettséghez kötve.

A részvételre vonatkozólag bővebb felvilágosítást nyújt a Nyári Egyetem titkársága (Debrecen, Egyetem).

Június 1-én kezdődik Oradean a kerékpárosok évi felülvizsgálata

Oradea-Nagyvárad. Saját tud. A rendőrkészlet a közlekedési törvény értelmében közli a Központi Rendőrgazgatóság rendelkezéseit a város területén levő kerékpárosok évi felülvizsgálására vonatkozólag.

A rendelkezés értelmében a kerékpártulajdonosok kerékpárjukkal és a szükséges iratokkal az alább közölt sorrendben kötelesek jelentkezni a rendőrség első emelet 18-as számú helyiségében. A felülvizsgálatra kérvényt kell beadni, amelyre 9 plusz 1 lei bélyeg ragasztandó.

A jelentkezési sorrend a következő:

Június 1-én kötelesek jelentkezni délután 4 és 7 óra között az 1—150 rendszámúak.
 Június 3-án a 150—300 rendszámúak.
 Június 4-én a 300—450 rendszámúak.
 Június 5-én a 450—600 rendszámúak.
 Június 7-én a 600—750 rendszámúak.
 Június 8-án a 750—900 rendszámúak.
 Június 10-én a 900—1050 rendszámúak.
 Június 11-én az 1050—1200 rendszámúak.
 Június 12-én az 1200—1350 rendszámúak.
 Június 13-án az 1350—1500 rendszámúak.
 Június 14-én az 1500—1650 rendszámúak.
 Június 15-én az 1650—1800 rendszámúak.
 Június 18-án az 1800—1950 rendszámúak.
 Június 19-én az 1950—2100 rendszámúak.
 Június 20-án a 2100—2250 rendszámúak.
 Június 21-én a 2250—2400 rendszámúak.
 Június 22-én a 2400—2550 rendszámúak.
 Június 24-én a 2550—2700 rendszámúak.
 Június 25-én a 2700—2850 rendszámúak.
 Június 26-án a 2850—3000 rendszámúak.
 Június 27-én jelentkeznek a 3000-as felülvizsgálattal, valamint azok, akik indokolt körülmények közbejötté miatt a rendes időben nem jelentkeztek. Július 1-től kezdődően valamennyi kerékpárost szigorúan ellenőrzik és megbüntetik azokat, akik a felülvizsgálaton nem jelentkeztek.

Magyarország külkereskedelmi tárgyalásai Németországgal és Svájcjal

Zavartalanok a dán-magyar gazdasági kapcsolatok

Budapestről jelentik: Mint a Pesti Tőzsde értesül, a német-magyar gazdasági tárgyalások felvételére június közepe felé kerül sor. Itt említjük meg, hogy Szabó Jilek Jenő Külkereskedelmi Hivatali aligazgató a Németországba irányuló gyümölcs- és főzelékexportkeret megállapítására vonatkozó tárgyalásai befejeződtek. A gyümölcs- és főzelékfélék ezidei kerete a terméseredmények szerint fog igazodni. Június elsején jár le a magyar-svéd keres-

kedelmi szerződés és így annak meghosszabbítása válik szükségessé. Mint a Pesti Tőzsde értesül, a kereskedelmi szerződés meghosszabbítására vonatkozó tárgyalások július első felében kezdődnek.

A dán-magyar árucsereforgalom zavartalanul működik, különösen a Dániából Magyarországra irányuló nyersmarhabőrök szállítása folyik zavartalanul. A magyar kivitel is régi kereteiben működik.

SZÍNHÁZ

A Thalia operett együttesének oradeai vendégjátéka

Az első hét műsorán: Három a kislány és Pozsonyi lakodalom

Kedden, június hó 4-én este kezdi meg a Thalia színház teljes operett együttese nagyváradi vendégjátékát és az első héten már két szenzációs operettel kedveskedik a közönségnek. Különböző is a vendégjáték műsora olyan bő és változatos, amilyenre az egész szezon alatt példa nem volt.

HÁROM A KISLÁNY

Kedden és szerdán este Schubert—Hervé örökbecsű operettjét, a Három a kislányt teljesen új betanulásban és rendezésben mutatja be az együttes. Mint ismeretes, az operettet nemrég újították fel Kolozsváron Stephanidesz karnagy 35. éves jubileuma alkalmából ünnepi díszelőadás keretében. Az örökéletű Három a kislány bizonyára ezuttal is tiszta és nemes élvezetet fog nyújtani azoknak, akik jelen lesznek ezen az előadáson. Az operettet Gróf László teljesen új rendezésben, gyönyörű kiállításban és elsőrendű szereposztásban hozza ki és soha el nem feleltető Schubert melódiák, ha csak három óra is, de visszarángatják az embert a nagy zeneköltő életének abba a periódusába, amikor az ő szíve is megszólalt.

A Három a kislány főszerepeit Krémer Manci, Kovács Kató, Miklóssy Margit, Kőszeghy Margit, Coppán Flóra, Kallós József, Ditrói Béla, Csóka József, Réthelyi Ödön, Borowszky Oszkár, Szendrei Mihály alakítják, kedden és szerdán este 9 órakor.

POZSONYI LAKODALOM

A színházi évad nagy operettlágerének csütörtökön este 9 órakor lesz a bemutató előadása. Maga a darab a Pozsonyi lakodalom nem is szorult dicseretre. Szinte minden száma sláger lett a rövid pár hónap alatt. Öletes szöveg, fűbemászó muzsika, a modern humor és érzelmes melódiák okozzák, hogy a Pozsonyi lakodalom egyformán kedves nőknek és férfiaknak, öregeknek és fiataloknak, társadalmi helyzetre való tekintet nélkül. Ez a darab valóban mindenkié. A budapesti előadást kétszer is közvetítette a rádió és már előre megjósolhatjuk, hogy a Pozsonyi lakodalom nemcsak az év, hanem az utolsó évek legnagyobb operett slágere. Egy kimondott igazi nagy operett a Pozsonyi lakodalom, amely egyelőre csütörtökön, pénteken este 9, szombaton délután 5 órakor és vasárnap délután 6 és 9 órakor van a színház műsorán.

HANDABANDA — OLCÓS HELYARAKKAL

csütörtökön délután 3 és vasárnap délután 3 órakor van először olcsó helyárrakkal a színház műsorán, teljesen a bemutató előadás szerint és azoknak szereplőivel.

GYEREKEK, FELNŐTTEK!

Szombaton délután 3 órakor gyermek előadást tart a színház. Színe kerül: A Dörmögő Dörmötör című énekes, zenés, táncos gyermekoperett, minden gyermek álma. Minden gyermeknek itt muszály lenni, mert ilyet még színpadon nem látott senki.

A VENDEGJÁTEK MŰSORA:

Kedd este 9 órakor: **Három a kislány**, Schubert örökbecsű operettje. Főszereplők: Krémer Manci, Kovács Kató, Hegyi Lili, Miklóssy Margit, Coppán Flóra, Báza Eva, Tihanyi Magda, Kallós József, Ditrói Béla, Csóka József, Deésy Jenő, Réthelyi Ödön, Borowszky Oszkár, Szendrei Mihály, Csengeri Aladár, stb. Karnagy Stephanidesz József, rendező: Gróf László.
 Szerda este 9 órakor: **Három a kislány**, (Mádszoros.)

Csütörtök délután 3 órakor: **Handabanda**, (Először. Olcsó helyárrakkal.)

Csütörtök délután 6 órakor: **Három a kislány**

Csütörtök este 9 órakor: **Pozsonyi lakodalom**. (Az utóbbi évek legnagyobb szabású, legszebb operettje. Eddig több mint 100 előadás. Teljesen új, ragyogó kiállítás. Rendező: Gróf László. Vezetényel: Stephanidesz József. Főszereplők: Krémer Manci, Sándor Stefi, Kovács Kató, Báza Eva, Coppán Flóra, Gróf László, Ditrói Béla, Csóka József, Fülöp Sándor, Borowszky Oszkár, Réthelyi Ödön, Szendrei Mihály, Csengeri Aladár, Flóra Jenő, stb. A kiállítás Rajnai Sándor és Kudelász Károly műve. Premier bérlet 21. szám.)

Péntek este 9 órakor: **Pozsonyi lakodalom**.

Szombat délután 3 órakor nagy gyermek előadás. Színekerül: **Dörmögő Dörmötör**. Minden gyermek álma. Énekes, zenés, táncos operett. Olcsó helyárrakkal.

Szombat délután 5 órakor: **Pozsonyi lakodalom**. Rendes helyárrakkal.

Szombat este román előadás.

— A fenti előadásokra jegyek már válthatók a színház elővételi pénztáránál a rendes pénztári órák alatt.

Arcárciketek

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Eladó

szalon garnitúra, vitrin és Schunda cimbalom. Cím: Mocsáry Irögépes-nél, Oradea-Nagyvárad, Bul. Regele Ferdinand 13. szám.

Allást keres

szavanként 1 lei

Hosszu

irodai gyakorlati bíró, pénztárkezelésben jártas, gép- és gyorsírást is tudó tisztviselő elhelyezkedést keres. Vidékre is megy. Helyettesítést is vállal. Megkereséseket „Szorgalmas” jellegre a Rudolf Mosse, Oradeához kér. Telefonszám 31-35.

Lakás

szavanként 3 lei

2 szoba

Oradea-Nagyváradon, a Bratianu-utca 15. szám alatt, azonnal kiadó.

Egyszobás

udvari lakás elsejére kiadó. Oradea-Nagyvárad, Str. T. Vladimirescu 29. szám.

Kiadó

2 szobás, fürdőszobás lakás. Oradea-Nagyvárad, Str. Rimier Károly 20. Érdeklődni: Tache Ionescu-utca 6. szám. Csorba.

Elveszett

szavanként 1 lei

Elveszett

Juhász János névre szóló személyazonosság-igazolvány. Kéri a megtaláló jutalom ellenében adja le Oradea-Nagyvárad, — Moldova u. 41. sz. alá.

Különféle

szavanként 3 lei

Nyaralónal

szépfekvésű, kertes házban különbejárattal butorozott szoba Nagyenyeden kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

LEGUJABB

Váratlanul félbeszakadtak az angol-olasz tárgyalások Mussolini meglepetésszerűen elhagyta Rómát és egy olasz katonai központba repült

Párizsból jelentik: Az olasz-angol tárgyalásokai Rómában meglepetésszerűen félbeszakították és egyes hírek szerint Mussolini ismeretlen útvonalon elhagyta az olasz fővárost. A párizsi lapok szerint Mussolini vasárnap elhagyta a francia határra, vagy a Földközi-tengerre. A lap tudósítója úgy értesül, hogy Sir Percy Lorraine római angol nagykövete azt

Belgrádból jelentik: A Vreme római tudósítója jelenti, hogy Mussolini csütörtökön váratlanul repülőgépen elhagyta Rómát és hír szerint valamelyik olasz katonai központba repült, a francia határra, vagy a Földközi-tengerre. A lap tudósítója úgy értesül, hogy Sir Percy Lorraine római angol nagykövete azt

kérdezte Cianótól, van-e egyáltalában értelme annak, hogy ő az olasz fővárosban maradjon, vagy, amíg a kedélyek lecsillapodnak, térjen vissza Londonba? A lap szerint Ciano válaszáat nem lehetett megtudni, de úgy látszik, hogy az angol nagykövet továbbra is Rómában marad.

A továbbiakban azt jelenti a Vreme, hogy a szövetségesek semmiféle újabb mozdulatot nem hajtottak végre a Földközi-tengeren. Flotillájuk ugyanazon a helyen van, mint ahol volt. A lap egyébként egy új német-olasz-országi diplomáciai blokk létrehozásáról ír.

Törökország csak védelmi jellegűnek tekinti az angol-francia-török szerződést

Egyiptom háborús kötelezettségei is csak korlátozottak

Rómából jelentik: Az Istanbul-ban megjelenő Kumburiet félhivatalos jellegű cikkben megállapítja, hogy a török-francia-angol szövetség akkor lép életbe, ha támadás történik Törökország biztonsági övezete ellen. Ez annyit jelent, hogy a szövetség Törökország részéről kizárólag védelmi jellegű. Az Asram című egyiptomi lap ismerteti az angol-egyiptomi szerződés értelmében Egyiptomra háruló

kötelezettséget. Egyiptom nem indíthat támadó háborút a képviselőház előzetes hozzájárulása nélkül és a háborúba akkor kell belépnie, ha függetlenségét és területi épségét veszélyeztetik, általában támadás esetén. Ha Anglia harmadik hatalommal háborúba keveredik, Egyiptom köteles a saját területén belül az angolok rendelkezésére bocsátani közlekedési útait, kikötőit és repülőtereit.

Franciaország az amerikai Egyesült Államok segítségét kéri

A francia tájékoztató miniszter nyílt felhívása Amerikához

Genéből jelentik: A francia tájékoztató miniszterium a sajtóban nyílt felhívást intézett az Egyesült Államokhoz, amelyben arra mutat rá, hogy francia politikai körökben már nehézményezik az Egyesült Államok további huzavoná-

ját. A Lyonban megjelenő „Progress” hangoztatja, hogy bármilyen hősiessen harcoljon is az angol és a francia hadsereg, gyorsabban vivhatja ki a győzelmet, ha Amerika segít ebben.

A péntek délutáni francia és német hadijelentések

Párizsból jelentik: A francia és angol csapatok Flandriában különböző pontokon sorozatos elővédharcozatokat vívtak és feltartóztatták az ellenség előnyomulását. Minden talpalatnyi földért kemény harc folyik. Dunkerque szivósan tartja magát. Az elsáncolt területtől délnyugatra és északra keletre vízzel árasztották el a környéket. Az elárasztás napok óta tart és csak most vált eredményessé. Dunkerque-től délnyugatra a vidék Gravelines-től kezdve St. Omerig hatalmas tó. Északkeletre a vizvonal az Yser völgyén húzódik keresztül és szélessége három-öt kilométer között változik.

A Popolo di Roma szerint a flandriai csata a világtörténelem letragikusabb visszavonulásává alakult át. Ezt a visszavonulást négyezer repülőgép fedezi, körülbelül száz szállító hajó és a francia, meg angol könnyű hajóhad jelentős része támogatja. A szövetségesek a legelkeseredettebb erőfeszítéseket fejtik ki, hogy kimeneküljenek a német harapófogóból. Az angolok azt állítják, hogy eddig százezer embert mentettek ki. Ez a brit expedíciós hadsereg egyharmada. A szövetségeseknek sikerült husz kilométer hosszú folyosót nyitni a tenger felé. Ezt a németek állandóan támadják.

A Reuter jelentése szerint eddig több ezer katonát szállt partra Anglia egyik délkeleti kikötőjében. Ezek a flandriai harcokról jöttek és magyar

ki vannak kerülve. A kikötőben szorongó tömegek várakoznak az érkező csapatokra.

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnoksága jelenti pénteken délután:

A Flandriában körülzárt francia csapatok zömének ellenállását összetörtük s a csapatok legnagyobb részét elfogtuk. Már csak kisebb csapatok tanúsítanak itt-ott némi ellenállást.

A körülzárt angol csapatok legnagyobb részét néhány négyzetkilométernyi területen Berques—Veurne és Dünkirchen között szorítottuk össze. Casselnél az angol csapatok kétségbeesett áttörést kíséreltek meg, az áttörési kísérlet azonban véresen visszavertük. A foglyok száma oly nagy, hogy ezidőszent még megközelítőleg sem lehet a számokat pontosan közölni.

A légitvekenység a kedvezőtlen időjárás folytán mérsékelte volt. A La Manche csatornában egy ellenséges cirkáló elsüllyesztettünk. Az angol légihaderő az elmúlt éjszaka folyamán folytatta tervszerű támadásait nyugatnémetországi városok ellen.

Motoros hadosztályt küldenek a palesztinai zsidók a nyugati hadszíntérre.

Jeruzsálemből jelentik: A Zsidó Távirati Iroda jelentése szerint a hadszíntérre a palesztinai zsidók motoros hadosztályt szerveznek s elküldik a nyugati hadszíntérre. A motoros hadosztályt az angol és francia haderő szolgálatába állítják.

Alapfokú iskolák magánvizsgáit június 3—4—5-én tartják meg

Bucurestiből jelentik: A nemzetnevelésügyi minisztérium rendelete értelmében az elmi iskolákban amagánvizsgákat június 3, 4 és 5-én tartják meg.

Június 17-ig meghosszabbították a lakbérszerződési illeték fizetésének határidejét

Bucurestiből jelenti a rádió: A pénzügyminisztérium a lakbérszerződési illeték fizetésének határidejét június 17-ig meghosszabbította. A minisztérium hangsúlyozza, hogy ez az utolsó időpont, ameddig büntetés nélkül leróható az illeték.

Görögországban partraszállást akartak végrehajtani a szövetségesek

Rómából jelentik: Az olasz rádió szaloniki tudósítójának jelentése szerint Szalonikiben a görög hatóságok tudomására jutott, hogy április közepe táján a szövetséges haderők partraszállást akartak végrehajtani Szalonikiben. Ezt csak a németek norvégiai akciója akadályozta meg. A Balkánon két irányú lett volna a támadás. Az egyik Albánia, míg a másik Bulgária felé.

Házkutatás az angol fasiszták székhelyén

Londonból jelentik: Az angol rendőrség házkutatást tartott a fasiszta egyesület northamptoni főhadiszállásán.

Rómából jelentik: A „Tribuna” szerint Málta szigetén folytatódnak a letartóztatások. Az angol rendőrség letartóztatta a máltai olasz nemzeti irányú lap nyomdájának vezetőjét. Úgy látszik, hogy a hatóságok a lap további megjelenését akarják megakadályozni. Letartóztatták Cortis egyetemi magántanárt.

Jóviszonyra törekszik a litván kormány Szovjet-Oroszországgal

Kaunasból jelentik: Illetékes helyen úgy nyilatkoznak, hogy a szovjet részről tett szemrehányások nagyon kellemetlenek a litván kormány számára, annál is inkább, mert a két ország közötti jóbaráti kapcsolatok husz éves hagyományra tekinthetnek vissza. Ezáltal sincs ok a föltevésre, hogy a felmerült ügyet ne lehetne a két állam baráti együttműködésével tisztázni. A szovjettel való viszonyhoz, amelyet a litván kormány ápol, a nyilvánosságnak is hozzá kell járulnia azzal, hogy mindent kerül, ami árthat ezeknek a jó kapcsolatoknak.

Oroszbarát tüntetés a belgrádi pályaudvaron

Mintegy ötezer főnyi munkástömeg rokonszenvtüntetéssel fogadta az odaérkező orosz nagykövetet

Belgrádból jelentik: Lavrentiev szófiai szovjetországi nagykövet péntek reggel hat óra negyvenöt perckor megérkezett Belgrádba. A nagykövet küldetésének célja az, hogy kormánya megbízásából kicserélje az orosz-jugoszláv kereskedelmi szerződés okmányait. A szovjet nagykövet érkezését tüntetésre használták fel. Már jóval a követség megérkezése előtt röpecdulákat osztogattak, amelyeken felhívták az embereket, hogy jelenjenek meg a pályaudvaron a szovjet követség üdvözlésére. Mintegy ötezer fiatalember — nagyrészt munkások — gyűlt össze a pályaudvar körül. A rendőrség megtette az intézkedéseket és megtisztította az utcát a tüntetőktől. Fegyverhasználatra nem került sor.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea-Nagyvárad, II. Károly király-ut 5. szám.

CENZURAT